

SLOVENSKI NAROD.

Izjava vseh dan popoldne, kvartalni nedelje in praznike.

inserati: Prostor 1 m/m x 54 m/m za male oglase do 27 m/m višine 1 K, od 30 m/m višine dalje kupijski in uradni oglasi 1 m/m K 2—, nočice, poslane, preklic, izjave in reklame 1 m/m K 3—. Poroke, zaroke 80 K. Zastitne ponudbe, vsaka beseda K 2—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravištvu „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knafljeva ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

v Jugoslaviji:

celoletno naprej plačan . . . K 180—
polletno 90—
3 mesečno 45—
1 15—

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati. Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici. Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

V inozemstvu:

celoletno K 240—
polletno 120—
3 mesečno 60—
1 20—

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. Telefon št. 34.

Dopise sprejema se podpisane in zadostno frankovane. Rekopisov ne vrača.

Posamezna številka velja 1 krono. Poština plačana v gotovini.

Sokolstvu in narodu!

Ob ustanovitvi Českoslovaško-jugoslovenskega Sokolskega Saveza se je izdal ta-le proglas:

Českoslovaško in jugoslovensko Sokolstvo se združuje, težec po obnovitvi skupnega dela za povzdigo svojih narodov — v vidno obliko: Savez Českoslovaško - jugoslovenskega Sokolstva.

Imajoč v živem spominu grozne posledice preživljene vojne dobe, uvidevamo neobhodno potrebo, da posvetijo Slovani v bodočnosti največjo skrb preporodu svojega fizičnega bivanja in vzgojevanja novih pokoleni, ki bi bila zmožna izpolnjevati velike naloge, ki čakajo v bodočnosti Slovanstva.

V tem zmislu zahtevamo pred vsem od držav samih, da posvetijo temu vprašanju vso pozornost, in mi Sokoli jim radevolje nudimo v pomoč svoje sodelovanje, svoje izkušnosti in silo svoje organizacije.

S telesnim preporodom ne menimo samo utrditve telesnega bivanja slovenskega plemena in vzgoje k povečani njegovi obrambnosti, temveč tudi očistitve od vsega, kar ogrožja in ubija njih zdravni razvoj in ovira daljši razmah.

Fizični razvoj smatramo za temelj pravstvenega in duševnega razvoja človeka sploh in izražamo istinito težnjo ustvariti izvršni tip slovenskega plemena, ki speje po čistih cestah k višinam ljudske dovršenosti.

Prav v delu za narod in za njegovo telesno in pravstveno povzdigo vidimo najtrdnjejšo podlago in edino izhodišče za daljše delo v vsečloveško korist, za delo, ki naj odstrani vse, kar narode med seboj deli in jih dovaja k medsebojnemu bo-

jeju, zadržujoč jih na potu k idealom človeštva.

V tem prizadevanju hočemo pred vsem zblížiti vse slovanske narode in iz morja bede in trpljenja dvigniti vse to, kar tiči lepega, vznesenega in človečanskega v slovanskem značaju, kar je često določevalo človeške smernice novemu mišljenju in življenju ter vedlo k idejnim in moralnim prevratom vsega sveta.

Trdno verujemo v bodočnost slovanskega plemena in v njegovo zmožnost dobiti pota k vrhuncem človeških teženj; hočemo si krčiti pot v srce vsega Slovanstva in zgraditi nove ceste drugim čimteljem in delavcem za njegov socialni, kulturni in gospodarski razvoj; hočemo v ta namen pripraviti tla za najkrepkejši delom v svojih narodih z vzgojo naraščaja v krepko kolektivno, prožeto po zmislu za celoto, prodajljeno v ljubezni do naroda in podrejanje svoje osebnosti koristi prospehu in povzdigi svojega naroda.

Stojimo v tem prizadevanju popolnoma v službi svojih narodov na temelju velikih gesel enakosti, svobode in bratstva in se ne oziramo na plemenske, stanovske, razredne in verske razlike, ne oziraje se na ktere koli interese političnih strank in prizadevajoč si, da zblížimo vse stanovne in razredne s tem, da odstranimo vsake nadprave in katerekoli socialne neenakosti.

To hočemo, za tem stremimo in tako delamo!

Staršinstvo Českoslovaškega - jugoslovenskega Sokolskega Saveza.
V Ljubljani, 20. novembra 1920.

Dr. Scheiner I. r. t. č. starosta.
V. Stepanek I. r. t. č. tajnik.

Reminiscence na blavo dež. avtonomijo.

Sedanjo volilno kampanjo vodi Slovenska Ljudska Stranka v znamenju avtonomije. V avtonomiji vidi svojo zvezdo vodnico, vidi svoj spas, ki naj bi pomenjal tudi dobrobit in spas države. Avtonomijo krasi z najlepšimi in najprikupljivejšimi atributi, nje same pa do sedaj še ni obrazil noben govornik na javnih shodih, nje vsebine in obsega ni razvil še noben list. Zagrnjena in zastirta v neprozorno in neprodno kopreno plava ta avtonomija nad nami, kakor skrivnostni misterij. Ako že vsebine te skrivnostne nove avtonomije ne moremo doznati, morda ne bo odveč, ako se spomnimo nekoliko vsaj že znane nam stare avtonomije, kakršna se je prakticirala ravno pod egido te stranke v polpreteklem času v deželni dvorci. Vsekakor se bodo za temi pobožnimi avtonomističnimi željami skrivale tudi skomine po teh časih. Reašmirajmo torej nekoliko njene vrline.

Bivša deželna in občinska avtonomija je bila avstrijska zakonodajna specialiteta. Predstavljala naj bi avtonomijo posameznih narodov v Avstriji. S tem je govedano, da je bila v stalnem nasprotju z državo in njeno upravo, ki je praktično priznavala kot državno narodnost samo Nemce. Le da bi omečila centrifugalne težnje nenemških narodov, je država vrgla par drobnic državne uprave kot samostojni avtonomni delokrog deželam in občinam in s tem ustvarila znano dvostrano upravo. Ta sistem je bil neprestan vir kompetenčnih sporov med državnimi in avtonomnimi oblastmi. Mnogokrat so si prisvajala v eni in isti zadevi oblastveno avtoriteto državna in avtonomna oblastva, drugičkrat so se zopet oboja branila judicirati v kaki stvari. Prizadeta stranka je morala potem iskati bodisi pravega sodnika, bodisi sodnika sploh. To je po-

vzročalo zanj najmanj dvojne stroške, ker je postopanje šlo dvakrat celo inštančno lestvico, razsodbe v stvari sami, zaradi katere se je edino obrnila na oblastvo, pa ni morala doseči leta in leta. Taki kompetenčni konflikti so morda juristična delikatesa za pravne strokovnjake, za stranko, kateri se servira ta delikatesa, pa pomenja samo zelo visok račun in zavirajočo upravno cokolito. V zdravi upravi, ki mora biti prožna in hitra, mora biti možnost kompetentnega konflikta reducirana kar mogoče. Oblastva so vendar zato tu, da ščitijo državljana, da v svojem delokrogu regulirajo in upravljajo po verjenju tim posle, kadar se državljani namne obračajo, niso pa državljani zato tu, da bi se oblastva zaradi njih med seboj prepirla in pravdala.

Ako se to razmerje deželne avtonomije in državne uprave ne more imenovati srečno izbrano in urejeno, bi bilo morda pričakovati, da je bilo toliko srečnejše razmerje med deželni avtonomni oblastvi in podrejenimi občinami. O tem vedo povedati marsikaj arhivi posameznih občin na Kranjskem. Deželni odbor je imel kot vrhovna avtonomna in stanca v takozvanem lastnem delokrogu nad občinami popolno administrativno nadzorstvo. To nadzorstvo se je pod zadnjim deželnim odborom prav pridno uporabljalo v dosednjem strankarskih namenov in uspehov, javna dobrobit in javne koristi pa so morale stočiti v ozadje in napraviti mesta strankarski latrini in samopojnosti. Za časa gospodovanja dr. Šusteršiča naj si je bila volja občine, ki je bila tudi avtonomno telo, manifestirana še tako jasno in določno, ako je bil občinski odbor napreden in je proti njegovemu sklepu vstal kak užejen občan, pristaš Slovenske Ljudske Stranke, potem je deželni odbor osvojil stališče svo-

jega strankarskega pristaša in občinsko avtonomijo napredne občine je reprezentirala po odločbi deželnega odbora volja strankarskega pritožnika. Vloga teh vedno razžaljenih občanov so prevzele kmalu posamezne določene osebe, ki so se pritoževale, kakor bi bile na vrvi, kadar se jih je pocukalo. Na njih pritožbe so se razveljavljali sklepi naprednih občinskih odborov, občinsko avtonomijo pa so suprirale odločbe deželnega odbora, ki so ustrezale strankarskim zahtevam pritožnikov. Primerov za to ne bomo naštevati, znane so šikanozne pritožbe ljubljanskih pritožnikov Kregaria in Štefeta. Znana je ogromna škoda, ki se je povročila ljubljanskemu mestu s tem, da se le preprečila pred vojno zazidava voljaškega oskrbovališča. Neopravičljivo oškodovane so stranke, ki bi bile mogle pred vojno zdati nemerno cene, oškodovana je država in občina vsled izpadlih davkov, oškodovane vse ljubljanske prebivalstvo vsled sedanjega pomanjkanja stanovanj. Naj se biviš poverjenik za socialno skrb dr. Gosar še toliko peha za odpravo stanovanjske mislerije, one škode, ki jo je zagrešila pred leti nad Ljubljano in njenim prebivalstvom njegova stranka, ne bo mogoče popraviti nikoli.

Potemtakem tudi razmerje med deželno avtonomijo in občinsko avtonomijo ni bila uglasena harmonija, ampak strankarski boj, v katerem je morala kot slabejša podleči občina. Javni interesi so bili pri tem deželni zelo slabega varstva. Z ustvaritvijo take avtonomije bi ustvarili zopet bole med državno oblastjo in bole med posameznimi avtonomnimi korporacijami. Da pomenjalo taki boji končni razpad države, nam daje zgled bivša avstrijska država.

V ustavi naše nove države ne sme biti mesta za tako šikanozno

nadzorovanje občin, ki ne pripadajo slučajni večini v pokrajini vladajoče stranke. Tako nadzorovanje pomenja državo v državi. Vseled tega se mora odpraviti a priori, ako hočemo zgraditi enotno in edinstveno državo. Državna oblast mora ostati nedeljena, ves nadzor nad vsemi oblastmi mora pridržati le država sama sebi. Da bi se v Beogradu vladalo drugače, v Ljubljani, Zagrebu itd. pa zopet drugače, to se ne more držati in se mora enkrat za vselej preprečiti.

Avtonomijo moramo zgraditi povsem na drugi podlagi. Prvo: kar potrebujemo, je zadostno velika in močna občina. Nio bo treba polagoma usposobiti, da more prevzeti tudi upravne posle, ki jih danes opravlja še politična oblastva. Na ta način ne bomo postavili občine v nasprotje z državno upravo, ampak bodo občine postale najnižji organi državne uprave in s tem šele resnične avtonomne občine. Za večje in važnejše upravne zadeve, ki jih občine same ne bodo zmogle, naj se ustanove okrožja in pokrajine. Avtonomija pa se tudi pri teh ne bo smela kazati v medsebojnih sporih in preprih navzgor ali navzdol, ampak v primerni spoitvi danes še ločenih državnih in avtonomnih oblastev. Ti novi uradi bodo morali obstojati po eni strani iz strokovno izvežbanih uradnikov, ki jih bo vzdrževala država, po drugi strani pa iz izvoljenih zastopnikov ljudstva. Svoja navodila bodo prejemala ta oblastva in podrejena bodo nadzorstvu edino le vrhovne državne oblasti, to je ministrstva, katerega v parlamentarni državi ne predstavljajo ničesar drugega nego izvršni organ najvišje narodne volje, zastopane po parlamentu.

R.

da doseči z italijansko vlado sporazum v tem smislu, da ne zgube med tem svojih političnih in zasebnih pravic. Treba bo tudi misliti na kolonizacijo. Poleg dobrovoljcev morajo dobiti tudi Primorci primerna zemljišča v pokrajinah, ki jim najbolj prijaajo. Vseled slabe administracije, pomanjkanja poljedelskega orodja in posebno radi pomanjkanja poslopji v krajih namenjenih za kolonizacijo, se ni mogel ta načrt izvršiti. Predolgo bi bilo naštevati vse zakone in naredb, s katerimi se mora urediti primorsko vprašanje. Glavno je to, da bodo imeli Primorci zaslobo v oni stranki, ki bo imela dobro voljo in možnost izvršiti te načrte.

Glas iz Avstrije.

Kar je prikimala zima, so se življenske prilike zopet močno poslabšale. Draganja je občutno narasla. Za glavna živila so cene tako poskočile, da jih zmore le še majhen odstotek prebivalstva. V Jugoslaviji je polno nehalje, nevez, ki ne vedo, kako dobro živijo. Uradniki, penzionisti in splošni vae, kar se hrani od stalnih prejemkov, živ v Avstriji res težko in skrbipolno življenje. Uradnikom so se ponovno izboljšale plače in delavcem mezde, ali vsi povski so kaplja v morje. Kruh je slab in neužit. Moka in kruh sta še vedno v državni oskrbi. Oficialno je rečeno, da je v kruhu polovica koruze. Dejansko je morda celo več koruze, zakaj to, kar se dobiva pod imenom kruh, je težka, že zunanje zoperna masa. Slab kruh daje povod štrajkom. Pravkar je bilo zopet močno gibanje med železničarji, ki so zahtevali boljši kruh. Štrajki se je raztegnil na celo državno mrežo. S težavo so jih potolažili. Za kako dolgo, Bog ve. Pri vsem tem igra važno vlogo tudi politika. Socialistični vlad je sledila krščansko-socialna. Jasno je, da socialisti nečajo stlati cvetja na pot novi vladi.

Pretekli teden so imeli na Tirolskem svojo afero. Monarhistično in habsbursko gibanje postaja vedno življnejše in tudi agilnejše. Ponizani dvigajo drznejše glave. Ob slabih življenskih prilikah ni težko delati propagando za vzpostavitev starega režima, osebno ker je denarja vedno na razpolago. Ker je militarizem oficialno zatrt, si pomagajo monarhisti in deloma nacionalci na druge načine. Na Tirolskem so strelci igrali vedno veliko vlogo v narodu. Ze od Hoferja in Speckbacherja izza francoskih časov so se ohranile razne kvasivojaške organizacije. Avstrija je negovala take naprave ljudje pa so vedno imeli veselje do uniforme. Sedaj po vojski so si ustanovili takozvane »Heimwehren«, neke vrste domobranec. Podobna organizacija je zelo razpletena na Bavarskem od majorja Ešerha. Te naprave so prišle ponekod zelo v navado zategadelj, ker so tvorile po razsulu protipezelo delavskim borbam. Prošlo nedeljo se je imela v Inomestu vršiti velika strel, slavnost ob udeležbi Bavarcev. Socialistom to ni bilo po godu. Po pravici slutijo za tem monarhistično gibanje. Železničarji so proklamirali stavko, da preprečijo slavnost. Štrajk prebivalstvu ni bil simpatičen. Ogrožal je hkratu prehrano. Mimo tega pa so Tirolci simpatično pozdravljali je priprave, ker v njih vidijo odpor proti izgubi Južne Tirolske. Italijani se prizadevajo s koncilantnim postopanjem zvesti okupirano prebivalstvo na svojo stran, ali trud je brezuspešen. S Tirolci so dobili hud trn v nogo. Tirolci sicer ne delajo mnogo besed, ne hrupnih demonstracij, ali duh je neizprosno neuklonljiv. Dočim so v Benediji Julijski napisali laški in je slovensčina zatrla, je na Tirolskem popolna enakopravnost jezika. Ko se je izvedlo prevzetje po laški vlad, je imel bolcanski župan govor, ki je pričel vse prej nego o ponizni vdanoosti. Značilne so besede: »Nemška duša v Južnih Tirolih ostane nesmrtna.« In naroden ponos res drži te ljudi neizprosne. Ne izgovarjajo, ali za to vedno mislijo, da ne bo ostalo tako.

Sedaj je novo upanje v Avstrijo, da pomaga antanta. Nadejajo se, da dobe hrano in sirovine na kredit. Pričakujejo, da jim mednarodni kapital pomaga ustanoviti novo emisijsko banko, ki bo poskrbela za nov denar. V tem pogledu je res treba izprememba. Dandanes je svet sicer malo otipljiv za obili-

Begunski program.

V početku volilne borbe se je od različnih strani sprožila misel, da bi begunski kot taki postavili svoje kandidate za ustavotvorno skupščino. Mislijo se je pri tem na slično kandidaturu, kakor jo je prevzel dr. Trumbić v Dalmaciji. Izkazalo pa se je, da je tak kandidatura pri nas nemogoča, ker ni misliti na to, da bi se vse stranke sporazumele na eno in isto osebo. Nato je Jugoslovanski zbor v Zagrebu naprosil vse stranke, naj sprejmejo Jadranski program in naj postavijo po enega kandidata iz Primorja v svojo listo. Ta kandidat bi imel nalogo, posvetiti posebno pažnjo Jadranskemu vprašanju in beguncem, seveda v okvirju svoje stranke. Demokratska stranka je svojecasno — kakor znano — postavila dr. Gregorina, narodna socialistična pa dr. Rybafa. Narodna socialistična stranka je začela boj proti demokratom s tem, da Primorci morajo voliti samo NSS. Tu je posegel vmes Narodni svet in dr. Gregorin in dr. Rybaf sta na njegovo prošnjo odložila kandidaturu.

Kaj naj napravijo sedaj Primorci pri volitvah? Ali bi bilo v njihovem interesu okleniti se NSS? Nikakor ne! Prvič radi tega ne, ker NSS je stranka, ki obstoja samo na Slovenskem in bo imela kvečjemu dva člana. Ustavotvorna skupščina pa bo štela 416 poslancev, tako da NSS sploh ne pride v poštev v parlamentu. Demokratska stranka pa je bila že do sedaj največja stranka in vse prognoze kažejo, da pride tudi v ustavotvorno skupščino kot najštevnejša stranka, česar ne niti klerikalci zanikajo. Gotovo je, da brez sodelovanja demokratov ne bo sestavljena bodoča vlada in gotovo je, da brez njih se ne bo mogel noben zakon v parlamentu sprejeti. Demokratska stranka bo mogla vsled svojega števila v parlamentu in vsled svojega številnega zastopstva v vladi provesti marsikateri zakon, za katerega ne bodo imele druge stranke posebnega interesa.

Kdo bo reševal primorski program? Primorski program je jako obširen. Treba je vedeti, kaj je italijanska vlada napravila za Trst in irredento v Primorju tekom desetletij pred vojno.

V istem pravcu bo morala tudi naša vlada delovati. Zunanja politika mora iti v tej smeri, da dobimo mogočne in zanesljive zaveznike. Na vsak način se moramo sprijazniti z Bolgarijo. Dokler nam preči Bolgarija za hrbtom je težko misliti na to, da bi si upala Jugoslavija z oboroženo silo osloboditi Primorje. Dobro znamenje je, da se že sedaj polajvajo med Srbi stremjenja za sporazum z Bolgarijo. Ravnotako moramo iskati ožjega prijateljstva z Romunijo. Mala antanta se mora okrepiti. Dejstvo, da hoče tudi Italija stopiti v ožje stike z malo antanto, ni nikake važnosti, ker se ve, da dogovori z Italijo ne drži.

Glede notranjih zadev bi bilo preobširno razpravljati o posrednih točkah. Glavni naš cilj mora biti konsolidacija države.

To so glavni predpogoji za osvoboditev Primorja. Tu ne gre za kake malenkostne naredbe, ampak za celo vrsto zakonov, za organizacijo cele države. Dokler ni naša država konsolidirana, dokler si nismo zagotovili zunanjih prijateljev, je vsako govoričenje o izvedbi jadranskega vprašanja le fraza, ki hoče doseči momentalni uspeh pri nevestih. Edino le oni, ki delujejo za enotnost in konsolidacijo Jugoslavije, morejo uresničiti jadranski program.

Kar se tiče Primorcev, ki so in ostanejo v Jugoslaviji, bo treba pravice, ki jih faktično že imajo, tudi zakonskim putem utrditi. Treba bo posebnega zakona glede pristojnosti Primorcev. Do sedaj se sploh ne ve, kam so pristojni, izvežmi državni uradniki, ki dobijo pristojnost z nastavitvijo.

Pri trgovskih pogajanjih z Italijo, ki se bodo vršila najbrže januarja ali februarja prihodnjega leta, mora naša vlada doseči sporazum z Italijo glede odškodnine za one Primorce, ki ostanejo v Jugoslaviji. Tudi Primorcem, ki bodo ostali pri nas, mora italijanska vlada plačati odškodnino, oziroma mora naša vlada prevzeti dolžnost, da jim ona plača primerno odškodnino. Za one Primorce pa, ki se hočejo vrniti šele pozneje na Primorsko, mora naša vla-

ko papirnatega denarja. Tudi Francija ima okoli 88 milijard bankovcev, v Nemčiji je obilica bujna, ali kar je v Avstriji s dobrih 6 milijoni prebivalstva, pretega vse meje. Sedaj imajo bankovcev nad 25 milijard. Od novega leta so skočili za polovico. Javne namene res reše s tem papirjem. Preobrazi se pa težen za državo. Kje je zmagal dobrote? Davki so silni, premoženjska oddaja poleg davka na vojne dobičke občutna. Dejstvo pa je, da je vsak deseti prebivalec v javni, odnosno državni službi. Imajo v Avstriji seveda tudi postavbo, ki urejuje uvoz in izvoz denarja in drugih plačilnih sredstev. Ko je bila krona v Švici čisto na tleh, je vlada hotela, da intervencira potom dunajske banke. Po domače rečeno, da avstrijska banka nastopi kot kupec za krone v Švici. Tedaj je znan finančnik odklonil sodelovanje, češ, čemu bi kupovali v inozemstvu svoje bankovce, ki so edina roba, katero brezhibno v vsaki množini producira doma. Koristi kmetu in tudi trgovcu v plebiscitnem delu pa se branijo avstrijske krone. Zahtevajo, kar so pod Avstrijo, plačilo v SHS kronah ali pa trikratno cenno. Regulirati prehod iz države s 4krat boljše valuto ni lahka stvar. Za producenta in za trgovca je vprašanje lahko usodno, če mora drago kupljene zaloge, eventualno s carino obremenjene, od-

dajati za znatno nižjo ceno v slabi vrednosti. Navzile velikim težavam in skrbem ljudem dostojno nosijo breme in pezo življenja. Ostudnega in brezmišelnega zabavljanja na državo ni. Trde besede in sodbe padajo na račun vlade in stranke, na veržnike in kožo oders, domovina pa ni predmet publike surovarjenja. Site in objestne zabavljače bo treba tudi v Jugoslaviji drugače traktirati. Gledališča, koncerti, kino, predavanja, plesi so dobro obiskana. Sedaj kroži po gledališčih najnovejša, pravijo tudi najboljša delo Leharjevo »Plava mazurka«. Dejanje je zelo zabavno in mišno, godba lepa, opereta nudi res bvalne vloge. Glavni junaki so novoporočeni poljski plemič, njegova mlada žena, njegov prijatelj in osirotela ljubica. Plavo mazurko zvejo Poljaki tisto, ki se zapleše kot zadnji ples v ranem jutru. Izobraženi srednji stan, inteligentna izginja iz gledališča. Najcenejši sedež na IV. galeriji v operi velja 50 kron, v dvornem gledališču pa 40 K. V gledališču so mladi bogataši, veržniki, premikanci in njih ljubice. Izza volitev je vse polno drahtičnih plakatov po zidovih: Aktualni bi bili še tudi za naše volitve te dni...

Stojko Velebič.

Pismo iz Prage.

Vprašanje draginskih doklad državni uradnikom in nastavljenem, zaradi katerega je grozila vladna kriza, se bo razrešilo s sprejetjem vladnega načrta v senatu in je zelo verjetno, da bo tudi poslanska zbornica sedaj sprejela vladno predlogo, sicer bi se cela zadeva silno zavlekla, da bi se rešitev tega vprašanja ena najnujnejših zadev. Zanimivo je pri tem, da so se pojavili iz krogov nastavljen- oev in uradnikov številni glasovi v tem smislu, da so uradniki in nastavljen- jenci zadovoljni z vladno predlogo, ker so si svesti, da bi pomenilo po da- nešnji finančni situaciji realiziranje načrta Brodeckega zavlečenje cele za- vede, s čimer uradnikom in nastavljen- cem ne bi bilo prav nič pomagano.

Med tem se je poostila kriza gle- de spomenikov cesarja Jožefa II. Po aferi v Teplicah se je razvila podobna afera v Chebu in v Aši. Kar je v zvezi s dogodki v Pragi rešitev cele zadeve zelo poostilo. Niso bile še razjasnjene zadeve teplaške afeje, že so prihajale vesti iz Cheba, da so čehoslovski vo- jaki prevrnili spomenik Jožefa II. Da so Nemci prvi pljuvali na češke in nem- ške vojske, jih tolkli, obmetavali s ka- menjem in jim trgali puške z ramen. se ni povedalo. Šele po noči so vojaki podrl spomenik. Nemci pa so se raz- pršili prepevajoč »Die Wacht am Rheine« ter trgali dvojne napise in so do jutra zopet postavili na svoje mesto cesarja Jožefa II., okrašenega z nemško trikoloro, toda samo z eno ro- ko, ker mu je bila druga roka odbita. Napadli so nato češko šolo, poplivali alike predsednika Masaryka in jih vr- gli na cesto. Lovili so češka dekleta, vračajoča se z neke vojaške zabave, ter jim strigli kite. Cela vrsta oseb je bila ranjena, zlasti častniki in otroci. Ali je potem čudno, da je tudi češkemu ljudstvu v Pragi pošla potrpežljivost. Češka manjšina v Chebu je poslala v Prago deputacijo z ranjenimi vojaki in otroci, ki so se udeležili tudi tabora. sklicanega od Nár. Jednoto severoče- ške na Vavčevski trg. Tam je izbruhla vsa nezadovoljnost s slabotno vlado in se je zahtevalo maščevanje za bar- barstva, storjena na čeških manjšinah. Tisočglava množica je po govornih od- šla pred stanovsko gledališče, ki se im- nuje tudi »Stara nemško gledališče«, ter so legijonarji, igralci in študenti za- sedli gledališče brez najmanjše škode. Ob pol 8. zvečer se je začela predstava »Prodane neveste«. S tem je bilo izvr- šeno prevzete tega gledališča v češke roke. Češki študenti so zasedli nato nemški Kasino ter odšli v uredništvo »Prager Tagblatt« in »Bohemijec« ter v uredništvo dnevnika čeških Židov »Tribuna«, zasedli še novo nemško gle-

dališče za tako dolgo, da se bo mogel priti zopet poduk v češki šoli v Che- bu. A ko so v petek zvečer poskusili igrati v novem nemškem gledališču ne da bi bila obveščena širša javnost, da so se češki Nemci zavezali popraviti šolo in da se bo v ponedeljek zopet pri- šel poduk, se je temu uprlo praško ljudstvo ter je prišlo do novih demon- stracij. Obzlatovati je, da vlada ni takoj od početka rešila zadeve enotno po na- čelih, ki so bila podana sama ob sebi z ozirom na spomine na Habsburgovce.

Krivda leži v tem, da vlada ni ime- la srečne roke, zlasti da se ni opirala na avtoriteto parlamenta, ki bi bil to zadevo rešil ustavnim putem. Krivda je bila tudi pri parlamentu samem, ki je namesto, da bi izvedel debato o tep- liški dogodkih, preložil razpravo o tej zadevi do torka. Med tem je prišlo do dogodkov v Aši in do ponovnih izgre- dov v Pragi. Ko bi bila vlada samo pro- glasila, da hoče energično vzeti zadevo v roke in varovati državno avtoriteto proti Nemcem, bi bila gotovo dosegla, da bi se bila praška ulica pomirila. Ta- ko pa se je zadovoljila s površnim raz- glasom obžega značaja in koraki, ki jih je storila, niso imeli prave avtoritete. Politčne stranke, ki so izdale proglase, pozivljajoč k miru, so tudi zamudile jasno formulirati svoje stališče v tej zadevi. Vesel tega je tudi danes še edina možnost rešiti to vprašanje pri parlamentu. Sicer se bodo dogodki raz- vili tako, da bo še več takih dogodkov, ker je v naših nemških mestih še več spomenikov cesarja Jožefa II. Zani- mivo pri tem je, da se je pri teh demon- stracijah pokazalo zopet jasno, s kako ljubeznijo više še danes Nemci na spo- minu režima Habsburgovcev in Hohen- zollernov. To se je pokazalo tudi pri demonstracijah v Pragi. V posebno luč se stavi torej trditve Nemcev, da spo- menik Jožefa II. za nje ni spomenik ce- sarja Habsburgskega, marveč moža, ki je izdal tolerančni patent. Jasno je, da pomenijo ti dogodki hudo ogroženje uradniške vlade. Iz početka so nasto- pili proti tej vladi socialistični krogi, katerim je bilo žal po moči, ki so jo iz- gubili. Žalobno pa je nastop vlade v po- slednjih dneh izvalil tudi ogorčenje in vrstah narodnih in meščanskih strank. Kar bo to dovedlo, je danes še nemo- goče povedati. Gotovo čakajo vlado še vroči dnevi. S češke in nemške strani bodo vložena vprašanja glede zadnjih dogodkov. Ali se bo o tem vršila tudi debata, še ni gotovo. Zdi se pa, da do debate ne bo prišlo, ker je treba pred- vem urediti vprašanje pomoči urad- ništvu in nastavljenstvu. Zdi se, da do končne odločitve ne bo prišlo pred so- cialnodemokratskim shodom desnice od 27. do 29. t. m.

Kako je bilo z „Matico Slovensko“?

Naj povedo oni, ki so videli in čutili Jaz jih za sedaj samo vprašam. Jeseni leta 1914 sem prišel iz ječe. Prvo, kar sem bil na poti do- mov zvedel neprijetnega, je bila vest, da je Matica Slovenska, ki sem bil predsednik, razpuščena. Slišal sem potem marsikaj, kako so se na primer poedini odborniki moški ali nemoški vedli, toda to ni stvar, ki bi mogla biti predmet obtožbe. Čulo pa se je tudi, da se je Leonova družba zanimala za Matico. In sicer za njeno premoženje: neki od- borniki Leonove družbe so baie go- vorili, da bi bila zdaj prilika, se do- lastiti njenega imetka: a eden, ne vem, ali dr. Gruden ali dr. Krek, je bil proti, češ, kjer gorl, tam laz ne ropam.

Vprašam: Kako stališče je na- pram Matici vzemala takrat Leo- nova družba? Kdo je bil za plemenje na pogorišču, kdo proti?

Matica Slovenska je potem vlo- žila rekurz proti razpustitvi. Rekurz se je reševal kaka tri leta. Takrat se je čulo, da je bila tudi Leonova druž- ba uradno pozvana, naj se izjavi o Matici: g. dr. Ušeničnik (ali oba g.

brata) pa sta baje dala o Matici skrajnje neugodno poročilo. Naj povesta g. dr. Ušeničnik, kako je bilo s stvarjo.

Bilo je februarja ali marca leta 1918. O neki priliki je stopil k meni g. prof. A. Robida ter mi zaupno re- kel: »Ali veste, kdo je denunciral Matico? Krek!« Mislil sem, da je s tem očitkom hotela Šusteršičeva struja klerikalne stranke napraviti le razdor med JDS in med Krekovci da bi preprečila skupni nastop nara- da za Jugoslavijo: tej nakani nisem mogel služiti in zato trditve g. prof. Robide nisem izrabljati: zaupno sem o stvari govoril le s takratnim glav- nim urednikom »Slov. Narod«, g. dr. A. Kramerjem. Sicer pa so, kolik- or se spominjam, isti očitke proti dr. Kreku javno izrekli »Novice«, Šusteršičev organ.

Še žive oni, ki kaj vedo zanes- ljivega o tem: naj povedo! Zgodovinska pravičnost zahte- va, da se vsa stvar razjasni: ne- dolžni naj ne trpe, a grešniki naj ne bodo plačani za greh.

Dr. Fran Hešič.

Kako bomo volili?

1. Kdor je voljen v volilne ime- nike, le upravičen voliti.
2. V nedeljo (28. t. m.) zjutraj naj se vsi napredni volilci enaka okrala zberelo in skupno odidele na volišče.
3. Ne pozabi vzeti s seboj kake izkaznice (bodisi domovinski, orožni ali poročni list ali kako drugo legitimacijo), kajti k volitvam ne dobiš od oblasti nikaže- gapoziva.
4. Na volišču ravnaj tako-le:
 - a) Ko stopiš v glasovalno soho, novel komisiji svoje ime, priimek in svoj poklic.
 - b) Če te člani komisije ne po- znajo, pokaži tisto izkaznico, ki si jo prinesel s seboj.
 - c) Komisija nato ugotovi Tvojo upravičenost do glasovanja in Ti iz- roči majhno kroglico, ki jo skrbno stišni v desno pest.
 - d) Član komisije pokaže skri- nico in Ti razloži, za katero stranko le namenjena ta ali ona skrinica.
 - e) Roko s kroglico vtaki- nina Kranjskem v prvo skri- nico, na Štajerskem v tret- lo, spusti kroglico in po- tegni prazno, a zaprto roko zopet ven.

1) Nato vtaki prazno, zaprto ro- ko še v vse ostale skrinice in o- kaži nazadnje že itak prei prazno roko komisiji.

Tako si volil napredno, deno- kratsko stranko, ne da bi kdo za to vedel.

Vsak glas je važen, zato poidi tudi po sosedu in prijatelja, ki ima glasovalno pravico, da ne ve, kako naj glasuje, priobliži ga na volišče, razloži mu, kako si storil sam, da tudi on stori enako in da tudi on spusti kroglico takoi v prvo, to je našo skrinico.

Naši možje morajo imeti v bli- žnji volišča svoj prostor in volilni imenik, da natančno lahko zasledite- lo, kdo od naših še ni volil, da pra- vočasno pošlelo po nje. Preled- nal se izvrši že dopoldne med 10. in 11. uro. Takoi v popoldanskih urah le treba poiskati še vse one volilce, ki donoldne še niso glasovali.

Po izvršeni volitvi ne hti takoi domov, amak ostani v bližnji voli- šča v družbi drugih naprednih vo- lilcev, da bodo omahilivci videli na- šo moč in storili (kot ti) svoio dolž- nost napram narodu in državi.

Za pristaše demokratske stran- ke obstoja volilna dolž- nost, zato v nedeljo 28. t. m. zjutraj vsi na noze!

Telefonska in brzojavna poročila.

KDAJ SE IZVEDE RAPALSKA PO- GODBA.

—d Zagreb, 26. nov. »Večer« do- znava iz Beograda, da bo ententa preko svojih diplomatskih zastopnikov sporo- čila naši vladi, da se rapalska pogoda izvede šele tedaj, ko jo odobri vr- hovni svet.

IZDAJNISKA POLITIKA GRŠKE.

—d Beograd 26. nov. Današnja »Po- litika« piše o izdajniški politiki Grške, ki je že dvakrat izdala zvezo z nami. Pravarano sta bila svojčas Ristić kakor tudi Pašić. Zdi se, da med Gunarism, Konstantinom ter vsem grškim narodom ni nobenih razlik.

MADŽARSKA HOČE IZZVATI NE- MIRE.

—d Beograd, 26. nov. Madžarska vlada nadaljuje z rovarjenjem proti svojim sosedom. Sedaj je osnovala ko- mitatke šole, v katerih se bodo razni sumljivi tipi pripravljali, da gredo opramljeni z delavskimi knjižnicami v Jugoslavijo. Češkoslovaško in Romu- nijo izzivati nemire. V Budimpešti se mudi znani Ivica Frank, ki je imel z madžarskimi krogi posevelovanje, na kak način naj bi se izzvali neredi na Hrvaškem. O teh namenih je bil obve- ščen D' Annunzio.

ZA TRGOVSKE INTERESENTE.

—d Beograd, 26. novembra Trgov- skemu in finančnemu svetu se daje v vcd- nost, da je došel v Beograd Dobrovoj Ze- bić, honorarni generalni konzul naše kra- ljevine v Bruslju. G. Zebić stanuje v ho- telu »Moskva« in bo vsak dan od 15. do 17. dajal interesentom pojasnila finančne, trgovske in industrijske vsebine.

D' ANNUNZIJEVA NASILSTVA.

Zagreb, 25. novembra. »Riječ« jav- lja iz dobro poučenih virov, da imajo nove zasedbe našega ozemlja, katere po sporazumu z Italijo vrši D' Annun- zio s svojimi arditii, to svrho, da oro- pajo naš narod. Arditi rekvirirajo vse, kar jim pride pod roko in kar je last naših ljudi. Ljudstvu jemljejo živila, živino in vino ter ga silijo, da jemlje za to reško krono in nekačne neznane bele bankovce.

D' ANNUNZIJEVI ZLOČINCI.

—d Beograd, 26. novembra. (ZNU). »Tribuna« poroča: Ban dr. Leginja je poslal kraljevski vladi brzojavko, ki jo je prejel z otoka Rab ali ki se glasi: D' Annunzijevi arditii plenijo na Rabu. Popolnoma so blokirali otok, da se ne bi izvedeli njihovi zločini. Narod je obupan zaradi njihovega terorja, s ka- terim strašijo vse, ki ne bi glasovali za pridružitve z reško regenco. Jemljejo živino in živila, pustošijo gozde, od- stavili so vse vaške župane in nasta- vili svoje pristaše. Naše dražine pro- padajo, ker so brez živil. Ne izgubljaj- te časa, pomagajte takoj!

O SPALATO, O MORTE.

—d Split, 26. nov. Iz Zadra poro- čajo, da je župan Zilotti imel nagovor na zadrake dobrovoljce, v katerem je poudarjal, da pripravlja D' Annunzio akcijo v Dalmaciji in da jih poziva, naj bodo pripravljeni. V Zader pridejo D' Annunzijevi arditii, ki nosijo na svojih bajonetih napis: »O Spalato, o morte!

NIITI POTUJE NA MADŽARSKO.

Berlin, 26. novembra. »Sühr Abend- blatt« poroča iz dobro informiranih diplo- matskih krogov, da odpojuje bivši italijan- ski ministrski predsednik Nitti v spre- stvu bivšega trgovskega ministra Ferar- rija v posebni misliji na Madžarsko, da uredi gospodarske odnose med obema državama in sklopi novo italijansko- madžarsko trgovinsko pogodbo. Ob tej priliki se namerava Nitti na Ncu mesta poučiti o sedanjih političnih razmerah, ki vladajo na Madžarskem.

RIMSKI ŽUPAN.

—d Rim, 26. nov. (Brezlično.) Se- nator Luigi Rava je bil izvoljen za župana Rima.

GRŠKI PLEBISCIT.

—d Atene, 25. nov. Grška vla- da je izdala nastopno poslanico na narod: O priliki volitev je grški nar- od jasno in kategorično izrazil svo- jo voljo v vprašanju dinastije. Vo- litve so iz vlade odstranile tiste, ki so povzročili, da je postala pravica kralja Konstantina do prestola, kot kralja po ustavi sporna. Okoliščine, pod katerimi je kralj zapustil drža- vo, zahtevajo, da se pokaže po ple- biscitu ljudska volja o njegovi vrnit- vi. Grški narod se pozivlja, da goto- vno pride dne 18. decembra k volit- vam in da v tajnem glasovanju po- deli vladi posebno pooblastilo, da naprosi kralja, da se vrne, da zopet prevzame izvrševanje svojih viso- kih nalog.

GRŠKI PARLAMENT.

—d Atene, 25. novembra. Kakor je iz- javil ministrski predsednik Rallis, se gr- ški parlament sestane dne 18. decembra. Zasedanje bo otvorila regentinja kraljica Olga.

VENIZELAS NA POTI V NIZZO.

Rim, 26. novembra. Danes je prišel na svojem potu v Nizzo v Rim bivši grški ministrski predsednik Venizelos s svojo rodilno in več intimnimi prijatelji.

DR. BENEŠ O ZVEZI NARODOV.

—d Praga, 26. nov. Minister dr. Be- neš je v poslanski zbornici neposredno pred svojim zopetnim odstopovanjem k zasedanju zveze narodov v Zenovo po- dal izjavo o pomenu zveze narodov. Na prvi pogled je razvidno, da je izjavil dr. Beneš, da se je v Zenovi koncentri- ral gotov način svetovnega mnenja. Tam pripravljajo delo največjega po- mena. Zelo razveseljivo je dejstvo, da moremo v zvezi narodov naglašati mi- rovno atmosfero, ki vlada na sejah. Po- vrsod zadevamo na zavest, da je potrebo- no, sistematično in hitro pričeti delo za vzpostavitev normalnih odnosov in za končnejavno zagotovitev mira. Ni neznano javnosti, da se je na raznih mestih glede ideje zveze narodov uve- ljal velik skepticizem. Prepričan sem, da je skepticizem nepravilčen, kajti ideja zveze narodov je tako mo- na, kakor ideja splošnega mira. Zveza narodov se bo pečala z vsemi težkimi problemi, ki vznemirjajo v tem času Evropo in bo ukrepala glede vsega, kar bi moglo kdaj ogroziti mir.

OBTOŽBA DR. BENEŠA.

Praga, 26. novembra. Legionar major Kerenski je očitil češkoslovaškemu zua- njemu ministru dr. Benešu javno, da se je ob priliki svojega bivanja v Parizu na ne- moralen način okoristil z denarjem čeho- slovaške republike. Na ta očitanja je od- govoril minister dr. Beneš s tožbo. Pri razpravi je ponudil major Kerenski dokaz- nesnice in predlagal več znanih inozemskih oseb, med njimi tudi bivšega francoskega zunanjega ministra Pichoma kot priče. So- dišče je tej zahtevi ugodilo ter se je raz- prava preložila za nedoločen čas.

O RAZOROŽITVI.

—d Zeneva, 25. nov. Švicarska brzojavna agentura poroča: Na seli komisije za razorožitev, ki se le vr- šila popoldne pod predsedstvom Brantinga, je izjavil holandski dele- gat Soc, da holandska vlada in pa- rlament odobrujeta razoroženje, ven- dar s pogojem, da se razoroženje iz- vede obenem po vsem svetu. Romu- nski zastopnik Populescu je izja- vil, da Rumunija ne bo oddala orož- ja poprej, dokler teza ne stori bivši sovražniki. Predsednik Branting je izjavil, da se vse tri skandinavske vlade strinjajo glede nujnosti raz- orožitve. Ravno tako kakor Zahle (Danska), se tudi on strinja s Po- zavnim predlogom. Bourgeois je zo-

govil, da vlada v vprašanju znižanja vojske, kakor v vprašanju razoroži- tve popolno soglasje. Lord Cecil je stavil predlog glede imenovanja pod- komisije. Fischer je predlagal, naj se Brantingu naroči, da imenuje člane te podkomisije.

ALBANCI IN ZVEZA NARODOV.

—d Zeneva, 25. novembra. Albanski deleg. v Parizu je poslal zvezi narodov brzojavko, v kateri naglašja, da je Italija že priznala albansko državo in prosil za sprejem v zvezo narodov, da albanski nar- od ne bi bil obsojen, boriti se večno proti zatiranju.

FRANCOSKI MINISTRSKI PRED- SEDNIK V LONDONU.

—d London, 26. nov. (Brezlično.) Francoski ministrski predsednik Ley- gues je dospel v London in je imel danes prvi razgovor z angleškim minist- skim predsednikom.

—d Berlin, 26. nov. Kakor se go- vori tukaj, se bo na londonskih posve- tovanjih med francoskim in angleškim ministrskim predsednikom obravnavalo tudi vprašanje obnovitve pogodbe v Spa.

SPOR MED FRANCIJO IN NEM- CUO.

—d Berlin, 26. nov. Kakor se poroča iz uradnega vira, so se zad- nje dni vršila v Parizu pogajanja, na katerih so nemški zastopniki zahte- vali, da Francija stavi na raznolago vagone za prevoz premoza. Tudi z belgijskimi zastopniki so se vršila pogajanja. Belgijci so izjavili, da so pripravljeni dostaviti več vagonov, dočim so Francozi to odklonili. Češ da so francoske železnice preobre- menjene. Nemški zastopniki so nato izjavili, da novembarske količine premoza ne bodo dobavili.

AVSTRIJSKI MINISTER O GO- SPODARSKI POLITIKI.

—d Budimpešta, 26. nov. Av- strijski zvezni minister Heim je po- dal zastopnikom madžarskega časo- pisa nastopno izjavo o gospodarskih pogajanjih. Avstrijska vlada je skle- nila, da se vpostavi trgovinski od- nošaji z vsemi nasledstvenimi drža- vami, torej tudi z Madžarsko. Toza- devna komisija je že odpotovala v Budimpešto, da namesto stare kom- penzacijske pogodbe sklene nov provizoričen trgovinski dogovor. Komisija si bo prizadala, da se čim prej vpostavi prost trgovinski pro- met med Avstrijo in Madžarsko. Kot gospodarsko konsolidirana drža- va razpolaga Avstrija s potrebnimi sredstvi, s katerimi more nuditi Madžarski močno gospodarsko podporo. Avstrijska tvorniška indus- trija producira že 90 odstotkov svoje predvorne produkcije in bi lahko preskrbovala Madžarsko po- sebnost s pohištvom, čevljarstvom iz- delki poljedelskih stroji in s papir- jem. Tudi je sklenila avstrijska vla- da, da se v kratkem reši vprašanje tranzita, ker hoče Avstrija v prome- tu z Romunijo in Jugoslavijo upora- biti madžarske železnice. Minister je končno izjavil, da upa, da se po- spreči, stopiti z Madžarsko v prijatel- ske odnose. Glede priklonitve k Nemčiji je izjavil, da sta avstrijska vlada kakor tudi avstrijski narod prepričana o nujnosti priklonitve in da smatrata priklonitev za gosdo- darsko potrebo.

PRORAČUN ZVEZE NARODOV.

—d London, 26. nov. Proračun zve- ze narodov znaša prvo leto nekaj nad 1 milijon funtov šterlingov, od katerih nosi Anglija 50.000 funtov šterlingov.

O STAVKI V TIROLAH.

—d Inomost, 25. nov. Deželni zbor je razpravljal o nujnem predlo- gu meščanskih strank zaradi postop- panja proti delavolnim železničar- jem ob prometni stavki zaradi slavnostnega streljanja. Nujnost je bila priznana proti glasovom socialnih demokratov. Tirolska ljudska stranka in velenemška ljudska stranka sta izjavili, da odklanjati vsako od- govornost, ako bi prebivalstvo pose- go po samoohranbi proti novemu nedemokratskemu terorju manjšine. Poslanec Thaler je izjavil, da se bo- do kmetje takoj postavili za delavno brambo in da delavolnih delavcev nikdar ne bodo zapustili. Poročeval- ec dr. Stumpf je žigosal slabotnost obratnega nadzornišva žužne želez- nice. Predlog je bil sprejet z velikim odobravanjem galerije proti glasov- vom socialnih demokratov.

FRANCIJA IN NEMCIJA.

—d Pariz, 25. nov. Min. predsednik Leygues je včeraj v zbornicnem odseku za zunanje zadeve izjavil, da Nemčija iz- vaja določila dogovora v Spa in da se od- dala orožja vrši vedno bolj intenzivno. Ljudsko glasovanje v Gornji Sleziји je določeno na 5. januar. Gre samo že za vprašanje, ali bodo imeli tudi glasovalno pravico Gornje-Sleziји, ki ne stanujejo več v Gornji Sleziји. Gre za 250.000 do 300.000 Nemcev. Glede tega ho ukrepala medzavezniška komisija. Glede Rusije je izjavil ministrski predsednik, da to vo- di napram Rusiji isto politiko, kakor nje- gov prednik. Izjavil je, da je nasprotni- škilada Rusije.

AMERIKA IN EVROPA.

— d. Pariz, 26. nov. Predsednik nove ameriške vojske pomožne akcije za Srednjo in Vzhodno Evropo, Flower, je izjavil, da so prišli zastopniki posameznih organizacij do prepričanja, da more samo skupno delovanje vsega ameriškega naroda odvrniti nezasišano tragedijo. V vseh ameriških državah zbirajo prispevke.

FRANCIJA GRADI PODMORNICE.

Pariz, 26. novembra. Listi poročajo, da namerava mornariški departement zgraditi v prihodnjem letu 100 najmodernejših podmornikov.

MIROVNA POGAJANJA V RIGI.

— d. Varšava, 26. nov. Minister zunanjih poslov knez Saphie je poslal ljudskima komisarjem zunanjih poslov ruske in ukrajinske sovjetske republike noto, v kateri je z ozirom na to, da se vsled zavlačevanja brezplodnih mirovnih pogajanj po sovjetskih delegatih vzbujala sum, da se to vrši v svrhu agitacije in da se more tudi dvomiti o iskrenosti želji sovjetske vlade, da konča vojno stanje, stavi predlog, da odposlanstvi obeh vlad takoj določita rok, v katerem naj se sklene končnovojni mir in če oboje vlad zavzame ta črto, ki je bila določena v premirju, da se na konferenci v Rigi vzamejo v pretrpet trajno vojaške garancije glede vzdržanja splošnega mirovnega stanja.

BOLJEVIŠKA NOTA ROMUNIJ.

— d. Pariz, Ruska vlada je poslala romunski vladi noto, v kateri izraža svoje upanje, da se čete generala Vrangla razorožijo in internirajo, če bi ta poskušal izkrcati svoje čete v Konstanci. Ruska vlada upa, da romunska vlada na noben način ne bi privolila v to, da bi se na njenem ozemlju vršile priprave za vojno s sovjetsko Rusijo.

Z BOLJEVIŠKE FRONTE.

— d. Moskva, 26. nov. (Brezlično) Frontno poročilo z dne 25. t.

m.: Pri Mosyrju zasledujemo ostanke Balahovičeve konjenice in išče-mo razkropljene dele njegove armade. Severozahodno od Ovrucza traja zasledovanje sovražnika še dalje. Ujeli smo 440 mož in sprejeli 22 dezerterjev. Na ostalih frontah mir.

OKUPACIJA VILNE.

— d. Varšava, 26. nov. Ruska vlada je obvestila Litvo, da Rusija ne more pripustiti zasedbe Vilne po generalu Želigovskem, ker je to v nasprotju z določbami, ki so bile sklenjene v Rigi.

FRANCIJA IN BOLJEVIKI.

— d. Pariz, 26. nov. Napram poročilom v večeršnjem časopisu pripominja Agence Havas: Leygues je stališče prejšnje francoske vlade proti sovjetski Rusiji ohranil, kakor je bilo. Francoska vlada ne pripozna sovjetske Rusije. Vendar se Francija ne nahaja v vojni z Rusijo, zato francoska vlada Rusije ne blokira. Privatni krogi morejo preikoselej z Rusijo trgovati in sicer s komurkoli se jim poljubi.

MONT BLANC SE RUŠI.

— d. Pariz, 26. nov. (DKU) Listi poročajo, da so se utrgli najvišji vrhovi na Mont Blancu. Odrzani vrhovi so povzročili velikanski plaz, ki je drvel od ledenika Trento na italijanski strani. Lavina, ki se je ustavila šele pred italijansko vasio Pour-toud, je povzročila samo materielno škodo.

Somišljeniki v Ljubljani!

Volilna skrinjica demokrati-ske stranke je proa, spu-snite krogeljico takoj v proo žaro.

Novinski pregled.

— »Riše« se davi s Protičem, ki se zavzema sedaj za Radiča, da bi bil puščen na svobodo. Da je pa Radič še v zaporu, za to valj Protič krivdo na S. Pribečevića, češ, tako se je zgodilo, kakor je hotel Pribečević. Res je seveda, da je sodnija, ki se drži zakona, sklenila, da ostane Radič v zaporu. In takrat niso vladali demokracije, marveč Protičevi zavezništvi z banom Lajinjo, ki še danes vladajo. Ali kako da se Protič, predstavnik najhujšega srbskega plemenskega šovinizma, ogreva za to, da bi prišel Radič na svobodo preko zakona? Protič in Radič sta slična tipa, brezvestne-ža, korupcijski in teroristi, oba sta huj-skača proti narodnemu jedinstvu, računajoč, da ju bodo izigrani instinkti plemen-ske mržnje obdržali na površju. Protič ve, da Hrvatska zajednica ne pomeni nič in da tudi klerikalci ne bodo mogli pomagati radikalom do večine, zato pa išče Radiča, misleč, da bi mogel ta dobiti večje število mandatov na Hrvatskem. In samo radi te-ga nastopa sedaj gospod Protič za Radiča v imenu morale in pravčnosti. Od vsega kruda pa mu ostane le sramota paktriranja z Radičem.

— »Jugoslavenska Misao« piše: Ljud-ska stranka rimskih duhovnikov ima jed-naka politična načela kakor Zajedništvo, samo da ona premeteno skriva pod avto-nomijo vse ono, kar iščejo Zajedničarji v zvezni državi. Ta stranka ni nič drugega nego skupina cerkvenega gospodstva in del duhovske italijanske, nemške, madžarske ljudske stranke. To je črna internaci-onalna, kateri poveljuje italijanski papež v Rimu. Narodno in državno ujedinenje ter velika moč in gospodarski napredek Jugo-slovenov niso na njenem računu. Se manj si želi narodnega in državnega stopljenja. Ona hoče vladati samo nad razdvojenimi in zaostalimi Jugoslovenci. To je tuja druž-ba, proti kateri treba slovnega boja, da propade med našim narodom!

— »Jugoslavenski List« vslikla: Vse je država! Od izvoljenih poslancev bo od-visno, da osramočijo nasprotnike ali pa da sami uničijo lastno državo, da se zgodi, kar se še ni zgodilo, da naš narod sam sebe pokopje. Od tega, kako se bo držalo 420 novih poslancev, bo odvisno, ali je bil naš narod zamen mučen, ali se je zamen boril 500 let? Skoro je neverjetno, ali s

precejšnjo mrzlico očakamo konstituentno, da nam učvrsti in ozdravi državo, simbol ju-goslovenske krvi, moči in slave. Blizu se naš največji Vidov dan, po katerem se začnemo dvigati na dostojanstvo velike države ali pa krenemo na novo Kosovo ne kot junaki, marveč kot nizki zmešanci.

— »Agramer Tagblatt« pravi k določ-bam rapalskega sporazuma, zadevalojčim Reko, da se izvedejo po njihovem smislu še le potem, ko bo likvidiral D' Annunzijevo režim. To zahteva ne le odstranitev D' Annunzijeve vlade, marveč tudi vzpostavitev onega stanja, ki je vladalo na Reki pred ardiško invazijo. Jugoslovenci na Reko pristojni element je med invazijo deloma pobegnil, deloma je bil nasilno pregnan, ml pa mislimo, da je ravno ta element pokli-kan nemovalo sodelovati pri ustanovitvi države in se mu mora tudi osigurati udelež-ba. To se pravi pa pred vsem, da se mora zagotoviti vsem, ki so prebivali pred vojno na Reki, prosta vrnitev in popolna politič-na enakopravnost. Ako smo Reko izgubili, nočemo in ne smemo izgubiti svoje pozicije na Reki ne v narodnem, ne v kulturnem in ne v gospodarskem oziru.

— »Demokratija« izvaja k stabilizaciji notranjih razmer: Posledice velike vojne, ki so neizogibne povsodi, so bili pričeli na-sprotniki naše države takoj izkoristiti v svoje namene, tako Radič in Frank na Hr-vatskem, klerikalci v Sloveniji in Hercego-Bosni pa tudi razkralj Nikola v Črni gori. Naša demokratska stranka, ki je videla vse to že pred letom dni, je predlagala kar najhitrejši sestanek konstituentne in re-gulacijskega obojestranskega sosednjim državam, posebno z Italijo. Ali dogodki niso dopu-stili, da bi se bila izvršila želja naše stran-ke. To je bilo v veliko škodo našim na-rodni interesom. Po sporazumu z Italijo so zaželi separatisti v Hrvatski izjavljati, da so za narodno jedinstvo in celo Radič-eva stranka se je izrekla za jedno državo in narodno jedinstvo. Ti polavi so važni za ureditev naših notranjih razmer. Treba pa pohiteti, da se na temelju ljudske težnje za jedinstvom gradi država. Italija je dajala našim separatistom veliko pomoč, s sporazumom pa so presekane intrige proti naši državi. Zleti bi bilo, da se res vsi pošteno in odkritosrčno izroče misli in de-lu za jedinstveno državo!

Volilci demokratije na nože!

Zakaj so pred meseci v Zagrebu in v Beogradu zmagali komunisti? Vseled malomarnosti mnogo meščanov, ki se niso zavedali važnosti volitve. Tudi danes slišimo glasove: jaz se ne pečam s politikom, meni je vse eno itd. Može, ki tako govorijo, vi ste na na-pačni poti. Ustava, ki jo da bodoči pa-rlament, mora zanjajčiti po demo-kratskem programu, da se vsak posameznik in vsak stan po svojih zmognostih in priložnosti svobodno razvija. Pomislite samo na posledice, ako bi prišel do oblasti klerikalizem. Farovž ne bo samo gospodar šole, am-pak tudi obrtnih in drugih podjetij. In kaj se zgodi, ako bi dobile v roke oblast socialistične stranke? Absolutizem in diktatura bi z nasiljem uničila tvoje podjetje in te ukrala za preteklost in bodočnost plodov tvojega dela. De-mokratska stranka priznava opravičenost vseh stanov do obstanke, njena naloga pa je, da čuva sredini in nižji stan in da blazi gospodarska na-sprotja med stanov in poklici. Zato pozivljamo vse naše volilce, da se vo-litve zanesljivo udeležite. Gre za velike državne, pa tudi osebne cilje. Ne bodi grobokop dale in talca svojih potem-

cev. Ustava se dela za 30 ali še več let. S krogeljico v prvo volilno skrinjico (na Stajerskem v tretjo) pomagaj jugoslovanskemu demokra-tizmu k zmagi!

Iz naše kraljevine.

— Odprava napitnine. Pišu nam iz Crikvenice: Jadranko hotelsko i ku-pališno d. d. sa hotelom »Lišanje« i »San Marino« u Novom »Miramare« i »Therapiac« u Crikvenici, »Jadranc« u Ba-ru, »Jadranc« na Sušaku te »Speranzac« i »Imperial« u Opatiji ukinilo je dave-nje napojnice u bilo kakoj formi. — Od hotelskih računa kao i restaurant raču-na biti će zaračunano 10% više, kao na-grada za podvorbu, koji će iznos unov-čiti blagajna hotela. — Oni namješt-nici, koji su prije ovisili o napojnici, imadu sada normiranu stalnu plaću. — Ukupni primitak nagrada za podvorbu od 10% biti će podijeljen među namje-štenicima, prema visini njihovih plaća pod »dio nagradac«.

Porazdelitev volišč v Ljubljani.

I. volišče v Mestnem domu:
(1097 volilcev).

Takaj volijo: Stritarjeva ulica, Šolski dvorod, Pogačarjev trg, Lingar-ski dvorod, Pred škofijo, Semeniška ul., Vodnikov trg, Študentova ulica, Kre-kov trg, Kopitarjeva ulica, Poljanski nasip, Poljanska cesta, Barvarska ste-za, Na stolbi, Strossmayerjeva ulica, Ulica stare pravde, Vojvode Mišića ce-sta, Domobranska cesta, Ambrožev trg, Delarska ulica, Cesta na Kodeljevo, Mesarska cesta, Živinozdravska ulica, Kapiteljska ulica in Valentin Zarniko-va ulica.

II. in III. volišče v šentjakovski de-kiški šoli:
(II. od A do N 767. III. od O do Z 623 volilcev).

Semkaj spadajo: Mestni trg, Can-karjevo nabrežje, Ribja ulica, Ključav-ničarska ulica, Krojaška ulica, Pod tranco, Stari trg, Sv. Jakoba trg, Vodna steza, Trubarjeva ulica, Ulica na grad, Reber, Privoz, Za gradom, Zatiška ul., Sv. Florijana ulica, Osojna pot, Grajs-ka planota, to je pravzaprav Ljubi-ljanski grad, Šodarska steza, Rožna ul., Hrenova ulica, Vožarski pot, Pred prulami, Na prulah, Zabajak, Zvonarska ulica, Teatarska ulica, Sredina, Gruber-jevo nabrežje, Karlovska cesta.

IV. volišče v šoli na Cojzovem grabnu:
(1003 volilcev).

Tu volijo: Emonska cesta, Cojzova cesta, Na mirju, Krakovska ulica, Kra-kovski nasip, Vrtna ulica, Kladezna ulica, Rečna ulica, Gradaška ulica, Cer-kvena ulica, Kolezijska ulica, Zeljar-ska ulica, Karunova ulica, Pri brvi, Vogelna ulica, Veliki štrardon, Pot na Rakovo ješčo, Pot na Pasji brod, Trnov-ska ulica, Trnovski pristan, Konjušna ulica, Pred konjušnico, Jeranova ulica, Na mirki, Cesta v mestni log, Zelena pot, Cesta na loko, Stranska pot, Ope-karska cesta, Mala čolnarska ulica, Ve-lika čolnarska ulica, Cesta dveh ce-sarjev.

V. volišče na državni obrtni šoli:
(1038 volilcev).

Tu volijo: Breg, Križevniška ulica, Salendrova ulica, Volvazorjev trg, Tur-jaski trg, Čevljarska ulica, Jurčičev trg, Židovska steza, Dvorni trg, Gospo-ska ulica, Vegova ulica (št. 10 in 12), Rimska cesta, Gorupova ulica, Ašker-čeva ulica, Marmonтова ulica, Glinška ulica, Na bifevju, Tržaška cesta, Pred igriščem, Vrtača, Lepi pot, Gradišče (št. 14, 15 in 17), Židovska ulica.

VI. volišče na državni realki:
(1005 volilcev).

Semkaj spadajo: Kongresni trg, Wolfova ulica, Prešernova ulica (št. 5, 7, 9, 11), Šelenburgova ulica, Gradišče (1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 9, 10, 11 in 13), Vegova ulica (2, 4, 5, 6, 8), Hilsnerjeva ulica, Soteska, Šimon Gregorčičeva ulica, Bleiweisova cesta, Zadržna ulica, Pot

Naši zastopniki v volilnih odborih.

I. Poljane: volišče v Mestnem domu, predstavnik: Josip Kozak, mesar in go-stilničar, namestnik: Ivan Pestotnik, živinozdravnik.

II. Sentačakovski (od A do O): volišče na magistratu, predstavnik: Fran Mar-n, oficijal, namestnik: Ivan Gjud, brivski mojster.

III. Sentačakovski (od O—Z): volišče v šentjakovski šoli, predstavnik: Matija Rode, nadoficijal, namestnik: Anton Sterlekar, tiskarski faktor.

IV. Trnovski: volišče v šoli na Cojzovi cesti, predstavnik: Ivan Benkovič, po-sestnik in sodni nadoficijal, namestnik: Fran Sattler, posestnik.

V. Dvorski A: volišče v obrtni šoli, pred-stavnik: Anton Virant, trg. poslovođa, namestnik: Andrej Verbič, trg. poslo-vođa.

VI. Dvorski B: volišče v realki, pred-stavnik: Fran Krapež, kavarar, na-mestnik: Alojzij Jakulin, uradnik.

VII. Kolezijski: volišče v I. drž. gim-naziji, predstavnik: Josko Sever, lastnik inform. pisarne, namestnik: Anton Kova-čič, tovarnar pečl.

VIII. Kolodvorski: volišče na sodišču, predstavnik: Anton Gregorc, revid. juž.

v Rožno dolino, Cesta na Rožnik, Več-na pot, Erjavčeva cesta, Levstikova uli-ca, Nunska ulica, Šubičeva ulica, Knaf-ljeva ulica, Beethovnova ulica razen št. 15, ki voli v I. drž. gimnaziji. Gledališka ulica (breg 7 in 10, ki volita v I. drž. gimnaziji), Pod turnom Alek-sandrova cesta (leva stran), Muzejski trg, Zagata, Igriška ulica, ter Marijin trg št. 1, 2 in 3, št. 4 voli na sodišču.

VII. volišče v I. drž. gimnaziji:
(922 volilcev):

Tu volijo: Aleksandrova cesta (des-na stran), Tomanova ulica, Gajeva uli-ca, Dunajska cesta, Janez Trdinova uli-ca, Gosposvetska cesta, Cesta na Go-renjsko železnico, Za bežigradom, Hra-nilnična cesta, Vodovodna cesta (24, 26 in 28), Kolizejska ulica, Krsnikova ulica,

VIII. volišče v justični palači:
(835 volilcev).

Semkaj spadajo: Prešernova ulica (leva stran), Sv. Petra cesta do št. 34, Sv. Petra nasip do št. 35, Prečna ulica, Obrežna steza, Kolodvorska ulica, Mi-klošičeva cesta, Dalmatinova ulica, Kralja Petra trg, Sodna ulica, Cigaleto-va ulica, Komenskega cesta do Rešljeve ceste, Šlomškova ulica do Rešljeve ce-ste, Dovozna cesta, Linhartova ulica, Pokopališka ulica do št. 19, Cesta na južno železnico, Pražakova ulica, Fran-čiškanska ulica in Marijin trg št. 4.

IX. in X. volišče in sicer IX. na nite-ljišču od A do L (568 volilcev); X. v šoli na Ledini od M do Z (584 volilcev).

Tu volijo: Rešljeva cesta, Tabor, Sv. Petra cesta od št. 36 do konca, Sv. Petra nasip od št. 37 do konca, Rho-včeva ulica, Metelkova ulica, Čopova ce-sta, Škofja ulica, Stanko Vrazov trg, Usmjarska ulica, Radečkova cesta, Hr-vatski trg, Ilirska ulica, Vojaška ulica, Prisojna ulica, Na Friškovicu, Pokopali-ška ulica št. 29, Šlomškova ulica od št. 7 dalje, Komenskega ulica od št. 16 dalje.

XI. volišče v ubožnici v Japljevi ulici:
(648 volilcev).

Tu volijo: Ahaciljeva cesta, Sv. Mar-tina cesta, Zaloška cesta, Stara pot, Čegnarjeva ulica, Halzapfiova cesta, Bohoričeva ulica, Ravnikarjeva ulica, Zalokarjeva ulica, Poljska cesta, Jap-ljeva ulica, Jenkova ulica, Korytkova ulica, Vodmatski trg, Na zavreth.

XII. volišče na vojaškem strelišču:
(347 volilcev).

Tu volijo: Izanska cesta, Dolenjska cesta, Hradečkova vas, Rakovniška uli-ca, Galjeveca, Orlova ulica, Črna vas, Illova, Hauptmanca.

XIII. in XIV. volišče v šišenski šoli in sicer XIII. s črkami A do L (748 vo-lilcev), XIV. pa s črkami od M do Z (778 volilcev).

Takaj volijo volilci iz Spodnje Šiske.

Slovenci, berite »Večerni list«!

tega večernega priganjača klerika-lizma, duševne in gospodarske od-visnosti. »Slovenec«, glavno glasilo SLS, se odeva s togo dostojnost, zvečer pa spušča kakor steklena pisa na slovensko ljudstvo »Večerni list«. Spominja nas na graščaka bo-gatina, ki se hlini in dobrika ljudstvu, izigrava kot nlega priatefija, ki na lina na svojem posestvu hudobnega psa, ki neprestano laja in vsakogar popade, ki se približa graščini. Ni ga na Slovenskem lista, ki bi ugajal tako demagogijo, ki bi skušal s tako glupimi in okornimi »šlageri« vpli-vati na nerazodno maso, za katero ima slovensko ljudstvo. Le berite »Večerni list« in primerjajte njega kričanje in zabavljanje s mirno in do-stojno pisavo slovenskih demokra-tskih glasil. Že pisava teh listov vam pove, kje je resnica in pravica. S kričanjem in zabavljanjem, z dema-gogijo in »šlageri« se skuša rešiti nemogočo stvar in loviti kaline, ka-kor skuša šušmar na seimu s kriča-njem spraviti svojo slabo robo med ljudi. Le berite »Večerni list« in spregledali boste! Zaman so vse na-de, zaman vsi uči klerikalne stran-ke. Naši možje niso zaman prebili svetovne vojske, naši mladeniči ni-so zaman prišli med svet in izpoznali druge narode — spregledali so in danes dobro vedo, kaj imajo prič-a-kovati od duhovniške nadvlade, od klerikalizma, ki mu je bil in mu bo rimski napež vedno bliže, kakor da slovenski narod in domovina.

Slovenci! Le berite »Večerni list«!

Volilci na Kranjskem!

Volilna skrinjica naše stran-ke se nahaja na prvem me-stu. Urzite krogeljico v proo skrinjico.

Narodno soc. polomija v četrtrek zve-ter v Unione.

Ob osmih zvečer je bila desna stran dvorane zasedena — a ne po NSS, marveč po JDS pristajih. Maloštevilni NSSarji so bili osupljeni, ko so prihajali v dvorano — in našli skoraj same neprijatelje. Tudi NSS generalni štab je bil v taki zadregi, da se dolgo ni mogel odločiti, ali naj po-bezne, ali prične borbo s premočnim so-vražnikom. Šele ob pol devetih uro se za-čeli riniti drug drugega na gljivito po-stopnicah na govorniški prostor: Juvan, Deržić, Brandtner, Hiter.

Za tretmet — mir pred vtiarjem — nastane pozornost in G. Juvan se oglasti:

Tovariši, še par dni (odobranje) je do volitev! Za nas to nove volitve, 28. novembra je treba iti na volišče, da izvo-limo ljudi, katere pošljemo v Beograd, da bodo sodelovali pri ustavi in pri zakonih. Mi smo stali na stališču, da naj bo boj do-stojen boj. Volilni boj je prišel na višek. Zalbog (medikci: da, žalbog »Nova Pravda«) Prosim gospode, da so mi-ni... pri nas je navada (medikci: da ho-dite razbičaj demokratske shode!) na naših shodih je navada, da vsako dobi tudi besedo. Prosim, da se potem priklasi k be-sedi. (Občinstvo burno zahteva, naj se voli predsedstvo shoda. Juvan pa pravi: Če je sklicatelj shoda v manjšini, po-tem se ne voli predsedstva! Vse se mu do-brorsno smeje). Zaradi Rybafa, Rybafa moramo izrabit boj proti drugim osebam. Vseled tega bomo ta dva dni volilnega boja že doživeli marsikaj, kar nam ne bo v čast in ne v ponos (Klici: Res je, prav imate gospod Juvan! »Nova Pravda«! Zagotav-ljam Vas, od naše strani bomo tudi ta dva dni skušali ublažiti (Klici: »Nova Pravda«). Če smo šli v ta volilni boj samostojno, smo šli v boj samostojno, ker smo z na-rodniimi predstavniki vsi nezadovoljni. Kdor hoče kaj novega, bo volil novo stran-ko NSS... Namen današnjega shoda je, da se vam predstavijo naši kandidati. Naša stranka je nova, ker nismo bili stranka kapitalistov (Klici: Sedaj pa ste kapitalisti! Impex! Demice »Impex«... »Vihar«) Ako je prišlo kaj ljudi... (burno razpoloženje se ponovi z vso vehemenco; klici: Ciko-rija, masti...) prosim mir, tovariši... Gospode, zahtevam mir...

Dr. Pestotnik stopi na oder in na mah je cela desna plat tla. Skušaj umiriti tudi druge sektorje, toda ne posreči se mu. Komunisti in socialisti delajo neznanški šun-der.

Nositelj slite Deržić nastopi in prične: Dragi tovariši in tovariščice!... (Tu se vsuje od vseh strani nanj: Dol z njim!) Po dolgi pavzi, ki je prinesla Deržiću gro-madno titelovno, konstatira g. Deržić, da je »prekinil« svoj govor, da konstatira, da bo vsakdo dobil besedo. Z gnevom nato kon-statira g. Deržić, da so se ustvarile vlade v Ljubljani, Zagrebu, Splitu, Sarajevu, pa nikjer niso vzele v vlado — narodnih soci-jalcev: v centralni vladi v Beogradu so istotako trdovratno prezirali Deržićevo stranko. Tako slabo so storile vlade na-pram narodu (!) svojo dolžnost. Dobro sli-ka nato g. Deržić delovanje židov, ki so se priključili iz severa in vozili naš živež iz države, veržili in si napravili milijone in vzklikne: Ko smo videli, kako ti ljudje delajo, smo postali pozorni. Komunisti vpi-jejo iz galerije: Dol z njim! Proč z njim! Proč z izdajalcem jugoslovenskih železni-čarjev! Ko hoče g. Deržić govoriti o pro-letarijatu, mu vplje več komunističnih grl: Finkci živa diktatura proletarijata! Vo-

Volilci!

Spominjajte se, da so klerikalni poslanci v bivšem avstrijskem parlamentu bili tisti, ki so odobrili zakon o volilni dolžnosti do 50 let.

Spominjajte se, da so klerikalci, na čelu jim dr. Šusteršič in dr. Pegan, bili edini v Sloveniji, ki so štčavali na vojno proti Srbiji.

Spominjajte se, da je klerikalna Slovenska Stranka izdala ob izbruhu vojne okrožnico na svoje zaupnike, v kateri jih je pozivala, naj vsakega narodno mislečega Slovence ovađijo oblasti kot srbofilia in rusofila ter ga izreče krvniku.

Spominjajte se, da je bilo na stotine poštenih Slovencev in Slovenk na pod-lagi teh klerikalnih ovađb vrženih v ječo.

Spominjajte se, da so znani klerikalni veljaki, ki jih še sedaj klerikalna stran-ka trpi v svoji oredi, izrekli kmeta Branceta na Dovjem in kovača Kromarja v Čr-nomlju avstrijskemu krvniku.

Uvažajte, da klerikalna stranka deluje za malo Slovenijo, v svrhu da bi lažje spravila Slovence pod nemski in habsburški jarem, kjer so že pripravljene ječe in vešale za vse zavodce Slovence.

Uvažajte, da bi se v tem slučaju vsem nam zgodilo tako, kakor se godi sedaj našim slovenskim rojakom na Koroltem.

Uvažajte, da je klerikalna stranka s svojo nesrečno politiko zaigrala koroški plebiscit.

Uvažajte, da je klerikalna stranka vodil nesrečnega koroškega plebiscita so-kriva naloga neupacha pri pogajanjih z Italijo.

Kateri pošten Slovenec more glasovati za tako stranko? Neboženi!

rižnik, buržuji! Imperij — Deržić konča: Proletariat bo šel eno pot, eno pot z narodnimi socialisti pri volitvah 28. novembra. Popot z nogami, življenjski smeh, vplije za-
 — Deržićev eksponat.
 Brandner se napotil v areno. Med njegovim »govorom« je prišlo do strašnih prizorov. Udri je s palico — tako so izpovedale pozneje priče — nad poslušalce in enega težko ranil (dobrovoljca). Dvorana se je izpremenila za pol ure v bojišče. Po besedi narodni socialisti so navali na nasprotnike — a opravili niso nič, ker jih je bilo pre malo, da bi zmagali petkratno premoč. NSSarji (zelo malo jih je bilo na

galeriji) kriče na socialne demokrate v dvorani: socialpatritioti!! hooruuu!! Ti pa sipljevo svoje letake z galerije na občinstvo, kar nudi silovit prizor. Brandnerjeva beseda utone v nepopisnem trušču.
 Nastopi g. Hiter. Dozvočen njegov govor je izvalil klic: Gospod Hiter, le hiter! Moč si je vzel poziv k srcu in hitro konča z izjavo: Naš divjak bo imel veliko dela v Beogradu v skupščini, kar je izrazilo hropno veselost. Vseprjek je klical: Bravo, divjak, divjak ...
 Navzočih je bilo ok 80 NSS, 200 do 300 JDS, skupine JDS in komunistov.

Politične vesti.

— V znamenju križa. Klerikalci so na štajerskem delali križ na kandidatske liste. da lovijo volilce. Danes se pa razburja, če se je križ pojavil na nekem letaku. V znamenju križa je škof Jeglič leta 1911 priporočal dr. Šusteršiča, češ da je vsak pogubljen za večno, ki ne voli Šusteršiča. Leta 1918 je moral to prekriti. V znamenju križa sta škof in SLS leta 1914 blagoslovila vojsko proti Srbiji. V znamenju križa je škof v posebnem pastirskem listu zahteval, da mora vsak Slovenec podpisati vojno posojilo. V znamenju križa je ob preobrtu isti škof Jeglič priporočal republiko. Jutri zjutraj bo pa vsaj deželni maša in pridiga že ob 6. uri zjutraj, kasneje maša odpoča. Razstavljen bo tudi Najsvetjši. Torej vse v znamenju križa. Ljudje, ki to sveto znamenje tako zlorabljajo, nimajo pravice o križu sploh govoriti.

— Kompromis SLS z Nemci. Pred kratkim je bila pri Slov. ljudski stranki deputacija kočevskih Nemcev pod vodstvom g. Wehnscha in Ganslmayerja, kter se je sklenil kompromis. Klerikalci so ob-
 — Ubihi, da ostanejo vsi javni namenešci nemške narodnosti kakor za avstrijske do-
 — Je namreč na svojih mestih v kočevskem okraju. Obširnejše obljube so bile od dr. Breclja storjene glede nemškega šolstva. Isti ljudje, ki na svojo roko sklepajo iz strankarske sebičnosti izdajalske pogodbe, istočasno sklicujejo narodne svete in snujejo narodne odbore. Dogovarjanje z drugo narodnostjo je klerikalcem očividno strankarska zadeva, kajti oni so za par glasov vsak dan pripravili prodati svoj narod.

— Višek nesramnosti. Vsa javnost ve, kakšno stališče zastopajo napram uradništvu klerikalci. Vsekakor so še v spominu krlate besede voditelja klerikalne stranke dr. Šusteršiča, da uradništvo samo žre, žre in žre. In pod tem geslom se je dolezel gibala vsa klerikalna politika nasproti uradništvu. Klerikalni politiki so povsod, kjer so smeli odločno besedo, zatirali uradništvo in hoteli iz uradnika napraviti roba, helota, stroj, ki bi bil popolnoma v rokah kot slepo orodje klerikalne politike. In ti ljudje, ki so povzročili neizmerno škodo slovenskemu uradništvu in ki do danes niti z mezinem niso gani-
 — da bi zboljšali naravnost obupen položaj našega uradništva, pošiljajo sedaj uradnikom pisma, v katerih hinavsko zavijajo oči, češ da so naši državni namenešci gmojni na slabšem kakor namenešci v bivši kraljevini Srbiji in se povpenjajo do smeje trditve, da se klerikalna stranka bori »odločno in iskreno za uradniško koristi in pravice, za uradnike, ki so zatirane. To je višek nesramnosti stranke, ki je, odkar obstoja, vodila najljutjejšo borbo proti uradništvu, ki je hotela iz vsakega uradnika napraviti navdnega hlapca, ki bi moral plesati tako, kakor bi zvižgali klerikalni voditelji. Toda v preživem spominu so uradnikom časi, ko je nad njimi vihtel svoj korobač dr. Ivan Šusteršič, dr. Lampe in dr. Pegan, da bi se dali premotiti in speljati na led »volilnemu odboru državnih nastavlencev za avtonomijo Slovenije, ki v resnici sploh ne obstoja, marveč je zgolj izrodek bojiščiške fantazije zloglasnega dr. Gosarja. Uradniki vedo, kaj bodo naši zanesljivi zaščitni in podporo svojih interesov, zato bodo vsi kot en mož glasovali za svojega svobodno izbrane kandidata prof. Josipa Reinsnerja ter oddali svojo glasovalno kroglico v skrinjico Jugoslovanske demokratske stranke, ki se nahaja na voliščih v Ljubljani in na Kranjskem na prvem mestu.

— Pojasnilo hišnim posestnikom. Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani je primorano podati izjavo, da ni kot ne-politično društvo v prav nikak zvezi z oklicem, ki ga je izdal nek »Volilni odbor« hišnih posestnikov ljubljanskih. K temu pojasnilu pripominamo, da ljubljanskim hišnim posestnikom ni ničesar znanega, da bi se bil iz nje srede volil kak volilni odbor, pač pa je priredil kandidat Ogrin dva volilna shoda hišnih posestnikov, na katerih je bilo prvokrat 16, drugič pa 23 volilcev in se niti takrat Ogrinova kandidatura ni dala na glasovanje, pač pa so navzoči klerikalni hišni posestniki kandidatovim govorom ugovarjali in zoper izvajanja močnega godrnjali. Gospoda župana dr. Tavčarja kot kandidata posestnikom priporočati bi bilo popolnoma odveč, ker je to že sam zadostni storil s svojim sijajnim govorom na zadnjem shodu hišnih posestnikov v Ljubljani in splošnim svojim delovanjem za odpravo hišnim posestnikom storjenih krivic Ta shod in na nem sprejete zahteve hišnih posestnikov pa je Ogrinovo glasilo »Slovenec« prav nesramno napadel in se iz pravic hišnih posestnikov pošteno norčeval, na kar smo primorani hišne posestnike spominjati, ker »Slovenec« še do danes ni popravil teh napadov. Tudi se kandidata Ogrin in dr. Gosar na volilnem shodu hišnih posestnikov nikakor nista hotela izreči za odpravo naredb v varstvo najemnikov, temveč sta gospodarje samo hoteli na boljše čase. Ker pa je popolnoma izključeno, da bi bil kandidat Ogrin izvoljen, kar se utegne v nesramnosti po-

ličev pripetiti samo dr. Gosarju, bodo hišni posestniki, ki oddajo svoje glasove za SLS kandidato listo, pripomogli k temu, da bo njih koristi zastopal krščanski komunist dr. Gosar z njegovimi političnimi nazori, ki hoče sedanjim družabni red popolnoma revolucionarno preobrniti. Hišni posestniki ne dajte se zapeljati in ne glasujte za Ogrina in še manj za dr. Gosarja, temveč za našega župana dr. Iv. Tavčarja, ki bo gotovo znal najbolje zastopati koristi hišnih posestnikov.

— Dr. Gosar se pere. Gospod Gosar se ne zagovarja samo na sodniji, ampak tudi v časopisju. Verjamemo, da je zadeva zelo mučna. Včeraj se je še branil z amnestijo in napel vse moči, da se preko njegovih prijateljev na deželni vladi vpliva na sodnijo. Danes skuša to tajiti in mlo toži, kakšna krivica se mu godi. Sklicuje se med drugim na podpolkovnika Zivkovića, vendar je ravno izpoved tega častnika za g. Gosarja uničujoča. Kričanje na častnikarje g. Pluta ne koristi nič, kajti Plut ni kandidat za ustavotvorno skupščino. Vrh tega pa po naših informacijah Plutu ni mogoče ničesar očitati. Ker se on ne sklicuje na amnestijo, lahko z mirom čakamo na sklepe sodnije. Sploh je dokaz velike izpriženosti, če se za politične borbe osebo napada častnikarje — uradnike. — Drugače pa bo z Gosarjem, kateri je po svojih prijateljih, zlasti po dr. Brejcu, uveljavil amnestijo. Če se mu to posreči, ne bo radi tega nič na boljšem.

— Nacionalizacija »Verkehrsbanke«. Referent za nacionalizacijo pri deželni vladi je klerikalec Sernek. Ta se pa za nacionalizacijo ni mnogo zmenil in je na ta način mnogo zamudil, kar se danes ne da več nadomestiti. Čas za prisiljene nacionalizacije je z ratifikacijo mirovne pogodbe več ali manj končan. Vsed tega ne preostaja drugega, kakor iskati sporazuma, da se uveljavi naš življenjski nemški podjetij. Glede Verkehrsbanke se je stavl predlog, naj se nacionalizacija sporazumno izvede tako kakor na Češkem. Čehom že lahko zaupamo, da znajo svoje narodne interese dobro varovati.

— Narodni socijalci gredo s krščanskimi. Član generalnega štaba NSS Kozinec je izjavil, da bodo šli NSS če dobe kak mandat, logično s krščanskimi socialisti. Sicer da so res veja napredne stranke, toda ker mislijo da bodo šli samostojni kmetje z demokrati, bodo šli torej oni s klerikalci. To je tisti Kozinec, ki je kričal pred vlado pri koroki demonstraciji: Za nas ne obstoja nobena druga državna ideja, kot združena Slovenija. Če vzamemo v roke poročilo »neodvisnega« Večernega listca z dne 26. novembra o polomiji NSS, je eklep jaseen: hinc illae lacrimae!

— Kandidat NSS obdržati radi verizništva. Kandidat NSS in bivši uradnik južne železnice Roglič je obtožen radi verizništva. Obravnava je razpisana v Mariboru na dan 14. dec. t. l.

— Nečedne afele klerikalnega petelina. V današnji »Straži« je priobčil urednik Žebot dalje pojasnilo, v katerem razpravlja o vzrokih poravnave s hotelirjem Friednom. V tem zagovoru pravi, da je njegov zastopnik dr. Juvan sklenil poravnavo, ker glavne Žebotove priče iz Zgorajne Radgone ni bilo, ker je Friedl življe besede preklical in obžaloval in ker je plačal 400 K za Glasbeno Matico. — V isti številki je priobčil Žebot dalje pojasnilo glede svoje afele z Baumannom. Leta mu je pred dalje časom v St. Ilju izročil hranilnično knjižico mariborske hranilnice s 30.000 K, da mu ta znesek dvigne. Ko Baumann po opetovanih urgenceh ni prejel od Žebota denarja, ga je parkrat trgal v Mariboru samem, a Žebot se je vedno izgovarjal, enkrat je bila knjižica v stanovanju, enkrat pa v uredništvu, nikdar pa ne tam, kjer sta se sešla Žebot in Baumann. Končno je postalo to zavlačevanje Baumannu že preumorno in šel je v hranilnico, kjer je izvedel, da je Žebot denar že zdavnaj dvignil. Vložil je takoj tožbo, a prišlo je do poravnave, ker se je Žebot obvezal, da plača »izposojeni« znesek v obrokih. To je tudi storil, a zadnjih 2000 K je Baumann »podaril« g. Žebotu, da ga ta v listu ne bi napadal in »ker mu je g. Žebot pisal izgovince«. — Danes se pere Žebot v »Straži« prvič radi te lepe afele.

— Obubožani milijonar. Klerikalci, s svojim dr. Gosarjem na čelu, mečejo sedaj okrog z milijonarji. Te milijonarje vidijo seveda le v vrstah svojih političnih nasprotnikov in v svojih ne. Zato jih vprašamo prav vridno, ako je tovarnar Karol Pollak morda popolnoma obubožal, ali vsi njegovi milijoni zmaznili že noč? Drugače pač biti ne more! Sicer ne bi mož odjedal našim poštenim vrtnarjem težkega kruha s tem, da nosi na trg prodajati svojo zelenjavo, svoje cvetice! Radovedni smo tudi, če se kaplan Škrbec kaj briga za ono rejnko Polž, ki revnemu Pollaku zastoji prodaja na trgu zelenjavo in cvetice? Takšno je namreč katoličanstvo naših klerikalnih voljačev v praksi. Tega katoličanstva, to ljubezni do obrtnikov in poslov seveda častiti »Večerni list« ne vidi, kadar

hujska stan proti stanu, posle proti gospodarjem! Upamo, da bo sedaj nastopil z vso odločnostjo za oškodovane obrtnike in za izkoriščevano rejnko, ali pa tudi ne.

— Narodni socijalci — komunisti. Slika včerajšnjega zborovanja v Unionu, sovražni medikali iz socialističnih vrst na trgovce, obrtnike, inteligenco, na vse meščane, dokazujejo, da je v teh vrstah malo pameti, še manj narodnosti, pač pa izrazito komunistično razpoloženje s programom: vse razbiti, uničiti vse gospodarske in kulturne vrednote. Govori kandidatov Deržića itd. so bili tako puhli in brez vsebine, po svoji snovi in načinu pa tako na nizki demagoški stopinji, da me je bilo kot resnega človeka sram, da more sploh med nami, ki povsod povdarjamo svojo izobrazbo, obstojati tako demagoška stranka, ki računa samo na ljudske strasti in instinkte. Menim, da je naša političnokulturna dolžnost, da operemo ta madež z našega javnega življenja. Te vrste pojave strankinih ustanovitev je treba uničiti in pognati temne elemente v prepadž.

— Sodišče in Radičeva afera. Stoi sedmorice je odredil, da se bo v zadevi Radičeve obsodbe radi njegove ničnostne pritožbe vršila pred vrhovnim sodiščem razprava dne 14. decembra ob 9. dopoldne. Nadalje je sklenil, da se Radič pridrži nadalje v preiskovalnem zaporu, ker se je z ozirom na njegovo dosedanje delovanje bati, da bi se mogli izvršiti čini ponoviti. —

— Vlada o nastavi. Dne 26. t. m. dopoldne se je sestel ministrski svet k seji, na kateri se je razpravljalo o načrtu ustave. Seji niso prisostvovali ministri Narodnega kluba in dr. Korošec. Navzoč tudi ni bil minister za konstitucijo, ki se vrne v Beograd šele zvečer. Na današnji seji so razpravljali samo o prvem delu ustavnega načrta, ki govori o vladarskih pravicah. —

— Italijansko časopisje in Sloveni. Pred par dnevi je prišel v Ljubljano, kakor smo poročali, znani italijanski publicist Mario Nordio, z namenom, da stopi v stik s slovensko javnostjo potom časopisja. Seveda se to ne bo posrečilo nobenemu italijanskemu novinarju, dokler bo v veljavi formalna odpoved naše države na neodrešeno jugoslovensko ozemlje. Istočasno pa, ko se trudijo posamezni zamaž za dobre odnose z nami, napada italijansko časopisje Slovence kot poseben del jugoslovenskega naroda, ki so manj vredni kakor pa Srbi in Hrvači. Na ta način hoče italijansko časopisje ponižati Slovence pred italijansko javnostjo kot manj vredni element, katerega ni treba upoštevati, tudi ne Slovencev, ki so prišli pod Italijo. Pa se motijo gospodje in sicer v svojo škodo.

— Italijani bi radi imeli pristanišče Baroš. V rimskih diplomatskih krogih trdijo, da bo vprašanje pristanišča Baroš pri Reki povzročilo nove razprave v komisiji za določitev mej reške države. Na podlagi čl. 5 rapalske pogodbe bo določevala meje posebnega jugoslovenskega — italijanskega komisija. V slučaju nesporazuma med delegati bo končno veljavno odločil mejo predsednik švicarske republike. Kakor vse kaže, bi radi Italijani dosegli bistvene spremembe v rapalski pogodbi, kar se jim pa na noben način ne sme posrečiti.

— Kaj vse skrbi Italijane. Ob priliki prve razprave o rapalski pogodbi v italijanskem parlamentu je liberalni poslanec Riccio z bridkimi besedami obžaloval usodo onih par tisoč Italijanov, ki pridejo pod jugoslovensko oblast. Ti Italijani tvorijo po njegovem mnenju najkulturnejši in najnaprednejši del dalmatinskih prebivalcev. Obžaloval jih je z bojaznijo, da ti Italijani ne bodo deležni enakih pravic, kakršnih bodo deležni Jugosl. v Italiji. Italijani, hinavščina je pač eden najzapravnejših potez italijanskega sovinitizma. Gotovo je, da bodo ti Italijani v toliko živati svoje narodne in druge pravice, v kolikor jih bodo naši ljudje pod italijanskim gospodarstvom.

— Izmišljena vest o italijansko-nemškem sporazumu glede Brennerja. Agencija Stefani demitira vest »Morgenzeitung«, ki je poročala, da sta italijanska in nemška vlada sklenili sporazum, na podlagi katerega naj bi bila priznana Nemčija italijansko mejo na Brennerju, za kar naj bi Italija z vso svojo močjo podpirala nemške interese pri plebiscitu v Gornji Šleziji. Agencija pravi, da ni treba Italiji sklopiti nobenih posebnih pogodb, ki bi priznavale njene meje kar pa se tite plebiscita v Gornji Šleziji, ne more nihče vplivati na italijansko vlado. V koliko je ta vest izmišljena, bodo pokazali bližnji dogodki.

— Kdo vdrinje D' Annunzia na Reki? Beogradski »Politikac« poroča, da so naši zastopniki pri pogajanjih v Rapalu interelirali Giolittija, zakaj ne onemogoči D' Annunzija obstoja na Reki. Giolitti je pa odgovoril, da je on blokirat Reko. D' Annunzio bi se zdavnaj bil prisiljen zapustiti Reko, ko ga ne bi vdrinjevali — jugoslovanski tiho-tapci s šilvi iz Jugoslavije! Značilen slučaj, ki dokazuje, kako postaja tiho-tapstvo državno opasno in naravnost vnebozdaleko.

— Nadzorni klerikalci na povratek Haberštanov. Iz Budimpešte poročajo, da je nastalo v stranki malih posestnikov, ki jo vodi poljedelski minister Rutinek, močno gibanje proti povratku Haberštanov na na madžarski prestop. Z ozirom na to gibanje hočejo krščanski socijalci potom parlamenta zahtevati povratek Karla na Madžarsko.

— Gorkij na poti v London in Berlin. »Times« poroča na podlagi ruških poročil, da sta dospela v Reval

Maksim Gorkij in ljudski komisar Lunadžarski, odkoder odpotuje v London in nato v Berlin. Njuno potovanje ni političnega značaja, ampak je v zvezi z javnim poukom v Rusiji.

Somišljeniki na Štajerskem

Volilna skrinjica Jugoslov. dem. stranke je trefja, obrobjena z drž. trobojnico. V to skrinjico spustite volilno kroglico.

Neodrešena domovina.

— Zopet bombni atentat v Gorici. Iz Gorice poročajo dne 22. tm.: Danes zjutraj ob eni je zbudil strašen pok celo Gorico iz spanja: Italijani so vržli užigalno bombo v našo edino Narodno tiskarno, ki ima svoje stroje in zalogo papirja v prostorni kleti Solskega doma. Prerezovali so mrežo na oknu in vržli nato bombo na velik kup zloženega in že tiskanega papirja našega krasnega klobdarja za zasedeno ozemlje, ki bo izšel v 25.000 iztisih Zlodejski načrt napadalec je bil uničenje tiskarne in našega tronedstropnega Solskega doma. Nakana se je ponesrečila, ker je bila voda pri roki in ker je udri par naših pogumnih ljudi v gorčo tiskarno in se je pravočasno ugasnilo ogenj, ki je že povsod lizal zložene kuje papirja. Škode je nad 10.000 lir, o atentatorjih ne duha ne sluha ... Ko se je šel vodja tiskarne pritožiti k civilnemu komisariju Gotardiju, je ta gospod pri-
 — Zlato je to delo, da gre tu za delikt, a ko je vodja pripomnil, da je to že drugi slučaj v štiri dnevih, je komisar cinčno omenil, da je bila bomba v Centralu le strahovalna, to je: hud pok a drugače ničesar. Temu gospodu moramo povedati, da je bila bomba, dogodek v dvorani Central sledeči: Dvorana je bila nabito polna, množica, ki se je udeležila koncerta, cenijo na 2000. Fašisti so imeli namen prerazeti električno žico, da bi nastala v dvorani popolna tema, nato bi takoj vržli tri bombe sistema »Thérend« v dvorano in zgodilo bi se v strašni zmešnjavi nekaj groznega. Dokazi so: lesstva, ki je še prihodnji dan slonela v Telovadni ulici na zidu dvorane in dve neeksplozivni bombi pred dvorano, kateri so šele prihodnje jutro voljaki s strelji iz puške uničili. Bomba sistema Thérend je nainevarnejša, kar jih je uporabljal ententa med vojno; ta tehtja 850 gramov in njen učinek sega 20 metrov naokoli. Slučaj je hotel, da so vržli napadalec bombo mesto v vrata (kot je bil njih namen) v zid in je od treh bomb le ena eksplodirala. Drugače bi bilo gotovo par sto žrtev Bomba, ki so jo vržli v tiskarno, je bila tip »Carasco«; ta ima 80 gramov dinamita in nič manj kot 1000 gramov užigalnih snovi. Dokazano je, da dobivajo bombe fašisti od voljačev in da so s karabinjerji v stikih. Kaj pravite k temu gospodje voljaki, ki se tako igrate z doseženo svobodo?

— V Gorici je bil do zadnjega časa še precej mir, le iz Trsta in Istre so dohajala večja poročila o raznem italijanskem zločinskem početju proti Jugoslovenom. V tekočem mesecu pa so kar hipoma občutili tudi za Gorico potrebo fašistovske »obrambe« in že smo čuli o »obrambnih« činih fašistovskih junakov, katere italijanska oblast dlosto mirno trpi in jim daje še potuho. Prav lahko bi bila italijanska oblast v Gorici preprečila bombni atentat na dvorano, v kateri se je vršil koncert »Pevskega in glasbenega društva«, pa tega ni hotela storiti, dasi se je ves dan po gorškem mestu govorilo, da fašisti nekaj nameravajo. Ker se jim je prvi poskus tako lepo obnesel, so kmalu na to ponovili vržli bombo v prostore Narodne tiskarne in povzročili škodo okoli 30.000 lir. Med Slovencev v Gorici je, umevno, naraslo veliko ogorčenje pa tudi velik strah, ker Slovencev v mestu v resnici niso nikjer več varni svojega življenja, ker jih fašisti povsod zasledujejo in je pričakovati novih napadov. V Rapalu so govorili in sklepali o dobrih intelektualnih in moralnih odnosih med italijanskim in jugoslovanskim narodom, da se oiači vzajemni razvoj kulturnih stikov. Tako nato pa so sklenili fašisti

v Gorici, da uničijo kulturno stremiljenje gorških Slovencev. Kakšne stike torej hočejo napraviti z Jugoslavijo? Pa ne da bi poslali tja fašiste s »kulturnimi bombami«, ki jim prinašajo tako lepe uspehe v Gorici?

— Tržaški nacionalistični listi so po sporazumu v Rapalu kar po vrsti vabili Slovence, naj se prilagodijo novim razmeram, da bo mir v deželi. »Edinost« je nato napisala par krepkili pa prav odkritosrčnih člankov, ki pa nacionalistom nič kaj ne gredo do srca. Jozno skušajo uvrstiti izvajanja »Edinosti«, ki želi za Slovence pravega, poštenega kulturnega postopanja s strani italijanske vlade. Italijanski nacionalisti pa razumejo prilagoditve tako, da bi se Slovenci kratkoma lepo ponižno udali Italijanom, da bi jih mogli ti poljubno raznarodovati in izkoriščati. »Piccolo« pita jeze na Slovence in pravi, da se s politiko »Edinosti« ostri razmerje med Italijani in Slovenci in da slednjim to ne more biti v korist, ampak prinese jim britka razočaranja iz »Piccola« je precej jasno razvidno, da bodo mogli Slovenci, ki ostanejo pod Italijo, dosežati svoje pravice samo s trdim bojem. Pričeli so ta trdi boj prav odločno in nadaljevali ga bodo v popolni zavesti, da pravičen boj, vtrajen in dosleden, mora obroditi dobre sadove.

— V Trstu se vrše s strani trgovskih in političnih krogov razgovori, kaj vse treba predložiti delegatom za ekonomska pogajanja med Italijo in Jugoslavijo, da bi bili interesi Trsta in Primorja v pravi meri tam zastopani in s pogodbo varovani. Tako se trgovska stran Trsta pripravila za dobre gospodarske zveze z Jugoslavijo, dočim nacionalisti prizirajo gonjo za gonjo proti primorskim Slovencev in v svojem časopisju še nadalje zaničljivo pišejo o Jugoslaviji. Katera stran bo močnejša? Ako prevladajo nazori tržaških nacionalistov napram Slovencev pod italijansko oblastjo in napram Jugoslaviji, ne bo mogla trgovska stran nikdar dobiti onega uspeha, ki ga išče. Nacionalisti in fašisti uproščajo Trst že dolgo časa in ako bodo še nekaj časa nadaljevali, pride katastrofa. Iz katastrofe pa se bo dvignil novi Trst!

— Češkoslovaška trgovska zbornica v Trstu. Za jutri 28. t. m. je napovedan sestanek zastopnikov češke trgovine in obrti z italijanskimi zastopniki v Trstu. Kakor posnemamo iz tržaških listov, pridejo na sestanek, kateremu je namen osvanje češkoslovaške zbornice v Trstu, razni italijanski trgovci in obrtniki ter zastopniki politične oblasti Čehom pripravljajo svečan sprejem.

— Požigi. Večkrat že se je čulo z zasedenega ozemlja, da je tu in tam laška roka podtaknila ogenj. Sedaj poročajo, da je zadela velika požarna nesreča posestnika Marijo Likarjevo poleg Idrije. Ko je požar takoj opravi svoj uničevalni delo, je pa začelo goreti na Kovačevem rovtu na posestvu Frančiška Petričeve. Požigalec italijanska oblast seveda ne bo našla, kvečjemu utegne zapreti katkega nedolžnega slovenskega kmečkega človeka.

— Nevi Zader. Splitski »Život« pravi, da oni Zadrani, ki so hoteli sploštev z Italijo, sedaj lahko vidijo, da ta pot pelje Zader v propast. Mi pa moremo dati ljudstvu, ki je bilo dosedaj navezano na Zader, drugo točko v bližini Zadra, ki mu ga nadomesti v kulturnem in gospodarskem pogledu. Poleg Italijanskega Zadra mora stati naš jugoslovanski Novi Zader! Sodi se že, da bo Suškoan, ki je od Zadra oddaljen komaj 10 kilometrov, primeren, da nadomesti dosedanjega Zadera. Kraj je v ugodni legi, ima lepo luko in vse okoli njeja je tako, da se more zgraditi tamkaj naš Novi Zader.

Pozor našim volilcem v Ljubljani!

Ako bi volilec ne bil vpisan v volilnem imeniku v onem okraju, kjer danes stannje, naj pozve v tajništva demokratske stranke (Narodni dom I.), ako ni vpisan v okraju, kjer je popreje prebival. Dogodili so se slučaji, da so volilci vpisani vsled nerednega prijavljanja pri policijskem zgledevalnem uradu v tistem okraju, kjer so prebivali pred 10 leti.

Tajništvo JDS.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 27. novembra 1920.

— Predsednik e volilnih odborov po deželi na Kranjskem, Štajerskem in v Prekmurju, v kolikor so naši somišljeniki, kakor tudi druge naše zrišče prosimo, da nam takoj po skrutinju v posameznih občinah pošljejo brzoljavna ali telefonska sporočila o izidu skrutinja. Telefonška številka uredništva je 34. Vse stroške jim povrnemo. Brzjavni uradi bodo v soboto, nedeljo in ponedeljek poslovali po dnevi in ponoči. — Uredništvo

— Predstavnik naše stranke v volilnih odborih v Ljubljani prosimo, naj nam takoj po skrutinju prinese podatke o razmerju oddanih glasov v naše uredništvo.

— Kdaj se je izvršila nacionalizacija? V hudobni gonil, ki so jo tik pred volitvami začeli proti gosp. dr. Brezgarju priika, ugotoviti, da se je sedanjim ravnateljem klerikalne Gospodarske banke gospod dr. Stokar izdal še aprila 1918 na Dunaju pred sodnijo za Nemce. Tega se g. dr. Stokar niti ni potrudil zanikati v noticah v »Slovenec« in »Večernem listu«.

Pač pa se gosp. dr. Stokar drzne poštenim Slovincem dati navodila, kako bi nacionalizirali nemška bančna podjetja, ki so nemška ostala le zaradi nesposobnosti klerikalne vlade. Nezaslišano je, da klerikalna stranka troi na mestu ravnatelja svoje oficiale banke moža, ki je bil še pred dvema leti Nemec. Gospod dr. Stokar je klerikalni stranki, če le v njej sploh še kaj narodnega ponosa, in na slovenski javnosti dolžan povedati, kako in kdaj se je on v Jugosloviji nacionaliziral iz Nemca za Slovenca.

— Volilnim komitatom, zlasti na čuvarem skrinjic. Nasprotni stranke bi nam rade škodovala pri volitvi, kolikor moreče. Naj se pazi na to, da kak nasproten volilec ne zamaši odprtine naše skrinjice z zamaškom. Naše kroglice bi — če bi se to zgodilo — ostale v vrhnjem delu skrinjice, odkoder bi jih nasprotni volilci lahko pobrali in odnesli v skrinjico svoje stranke. Moreče je nadalje še, da imajo nasprotni volilci v rokavu ponarejene kroglice. Od sumljivih takih ljudi se naj zahteva, da rokav obrnejo navzdol in rokav stresejo.

— Agitacijski lokali JDS. Za komitatske okraje: IX. in X. volilni

Komenska ulica 26. Za kolodvorski okraj (VIII) v Sodni ulici št. 11, pritičeje levo. Agitacijski lokal demokratiške stranke za oba volišča v Sp. Šiški: za (XIII. in XIV. okraj): pri Štepiću desno. Vsak somišljenik dobi tu vsa pojasnila za volitve od 7. ure jutraj do 8. ure zvečer.

— **Podlost.** Pišejo nam: Te dni so imeli shod ljubljanski gostilniški nameščenci. Na ta shod je prišel tudi blagajnik mestne zastavljavnice g. Rudolf Est ter napel vse sile, da bi navzoče pregovoril, da bi ne glasovali za demokratiško stranko, marveč za narodno socialno. Proti agitaciji kot takšni nismo ničesar. Da pa je Est pri tej priliki grdo napadel svojega šefa župana, mu on — Est očital nesposobnost, boječnost in druge slabosti, ter kričal, da dr. Tavčar vobče nikdar ne bo videl Beograda, to je nesramnost, ki bo jo mal prečutili tisti, ki ve, da se ima g. Est samo županu zahvaliti, da je našel tople gnezdo na magistratu, da bi bil g. Est še danes na cesti, ako bi ne bila županova velikodušnost tako velika, da usmiljenje nadvladalo celo pravico.

— **Proti korupciji.** Danes se je zglasila v našem uredništvu ga. Juvanova, ki je nam podala tole izjavo: Res je, da sem bila med vojno v službi pri mestni upravi. Opravičena sem delo pridno in pošteno, prišla pa sem nazaj v višji uradniški svet, vendar sem izstopila iz službe. Naknadno mi je služba odpovedana vsled kršenja discipline. Tako gospa Juvanova. Njene izjave ne bomo komentirali.

— **Umrl je včeraj na pljučnici g. gozdni svetnik Vladimir pl. Suklje,** sin biserne dež. glavarja Frana pl. Suklje. Pokojnik je služboval dolga leta v Dalmaciji, kjer si je pridobil splošne simpatije. Tudi v Ljubljani je bil v vseh krogih priljubljen. Bil je dober človek in pristaš naše stranke. Blag mu spomin, njegovi rodbini naše sožalje.

— **Stalna vojna bolnica Drav. div. oblasti** v Ljubljani prodaja licačkim potom večje število različnih debel trdga lesa. Med temi 4 akacije, 1 javorjevo in 1 platnovo deblo. Razprodaja lesa se bo vršila dne 1. decembra t. l. ob 8. uri v omenjeni bolnici. Kupci, ki reflektirajo na ta les, se vabijo k razprodaji.

— **Na dan štetja kroglice** naj vsak naš predstavnik in namestnik prinese s seboj na volišče svečo in vžigalico. Če na primer luč ugasne, da takoj prižge svečo in tako prepreči morebitno sleparijo.

— **Kazenska ovadba** je podana proti narodno socialnemu kandidatu v Ljubljani Antonu Brandnerju v Ljubljani zaradi telesne poškodbe invalida Satterja.

— **Pustite otročje k meni.** Proti nekemu klerikalnemu veljaku, možu akademsko naobrazbe in značaja, je dr. Korošec pravdično vložil obtožnico radi oskrumbe po § 128 kaz. zak. Če mati so klerikale, ki so v sedanjem volilnem boju popolnoma podivjali in poneselni, izgubili vsak čut za dostojanstvo in bi podobni slučaj, če bi se dogodil med njihovimi političnimi protivniki, obesili na veliki zvoni, jim mi ne bi sledili. Zato zamolčimo ime tega moža, katerega pa klerikalna stranka ni vrkla, dani ji je dejanje znano, iz svoje reče in ki bo v nedeljo, prav gotovo, oddal svojo kroglico v skrinjico klerikalne stranke.

— **Pozor pred sumljivimi koroškimi begunci!** Da je treba biti pozoren pri podpiranju koroških begunccev, nam kaže sledeči slučaj, ki se je zgodil v Mariboru. V redakciji »Tabora« je prišel mlad, dobro oblečen mož, ki je pod pretvezo, da je koroški begunc, kateremu je nemško-avstrijski orožnik med Pihberkom in Prevaljem odvzel 1852 naših kron, obleko in perilo, prosil podpore oziroma pomoči. Moža so odvedli na okrajno glavarstvo, kjer se je po daljšem zaslišanju izkazalo, da je to neki Rudolf Janežič, doma pri Kamniku, in da je pod pretvezo, da je koroški begunc, skušal še v Celju izvahtati kako podnoro. Ko so mu v Celju rekli, naj pride še enkrat, da se sestavi z njim zapisnik, ki se bo poslal osrednji vladi v Beograd, da naša vlada stori zaradi ropar po avstrijskem orožniku potrebne korake, je možakar pobegnil v Maribor. Pozor torej pred ljudmi, ki skušajo pod pretvezo, da so koroški begunci, zlorabiti darežljivost javnosti!

— **V Borovljah** je dne 13. t. m. umrl puškar g. Anton Pečovnik. doma iz Luč v Savinskih planinah. Pred meseci se je vrnil z Dunaja z namenom, da prične s samostojnim delanjem. Vse načrte mu je prekril smrtni. Dasi je živel dolgo v tujini, je ostal dober Slovenec. Blag mu spomin!

— **Osebnost.** Naš rojak g. ing. inženir in inspektor za razpečevanje premožga Milutin Jenko iz znane ljubljanske narodne obitelji v Plzinu je imenovan za rudarskega svetnika. V tej stroki imamo malo strokovnjakov v Jugoslaviji, zato bi bilo dobro, da bi se tega našega rojaka v domovino pridobilo, da bi služboval v domovini.

— **Služba božja v slovenskem jeziku** se vrši v tukajšnji evangeliški cerkvi na Gospodovski cesti v nedeljo ob treh popoldne.

— **Maribor brez luči.** Iz Maribora poročajo, da je vsled nagajivosti vladnega komisarja mesto že dva dni brez električne luči. Dr. Leskovar je namreč prepovedal uporabo električnega toka. To postopanje spravljajo v zvezo z znano graško firmo »Pichler«, ki je pod trdiko »mestno električno podjetje« favorizirala nemške delavce. Ti delavci so včeraj odpovedali podjetju službo.

— **Žepari.** V zadnjem času so se pojavili v Ljubljani številni žepari. Izvajajo drzne žepne tatvine. Idrjčanu Francetu Sinkovcu je na Glavnem kolodvoru pri vstopu v večerni gorenjski vlak neznan žepar izmaknil 450 lir in 320 K. — V Šolskem drevoredu je drzen žepar izmaknil Tereziji Ojsteršek denarnico s 1660 K gotovine.

— **Ukradeno kolo.** Kontoristu Srečku Berglezu je bilo iz veže Čekovnega urada ukradeno kolo znamke »Globus«, vredno 1500 K. Posestnik Tomaž Bričelj iz Štepanje vasi je železno ogrodje tega kolesa našel v svojem gozdu na Golovcu. Pnevmatike so bile snete.

— **Ali imate kaj kruha prodati?** tako je nagovoril neki premeten potepuh mlado deklico družine Hvastija v kuhinji stanovanja na Vidovdanski cesti. Potepuh se je še nekaj časa vrtel v kuhinji ter nato prav potihoma izginil v širni svet. Pozneje pa so ugotovili, da je s potepuhom izginila tudi moška srebrna ura, vredna 500 K.

— **Velika tatvina bakrene žice.** V elektrarni na Fužinah so izsledili veliko tatvino bakrene žice na škodo Veške papirnice. Ta elektrarna ni bila že leto dni v obratu. To priliko so porabili neznani storilci ter so z motornih strojev odvili 900 metrov bakrene žice v vrednosti 20.000 K. Žica je 18 mm debela in je lahko uporabna za razne električne instalacije.

— **Morilec svoje matere aretirau.** V neki gostilni in prenočišču Kolodvorske ulice so včeraj popoldne kriminalni organi policijskega ravnanstva izsledili morilec lastne matere — osemnajstletnega Rajka Hrasnika, rojenega v Vremskem Britofu. Hrasnik je umoril svojo mater na domu v Postojni št. 232 ter na to pobegnil preko javornih gozdov v Ljubljano. Hrasnik svoj grozni čin skesano priznava ter omenja med drugim, da je z materjo živel v večnem prepiru in sovraštvu. Preteklo soboto je zvečer legel spat na domače postelje. Med spanjem pride njegova mati — Marija v podstrežje, vzključila: »Zdaj te pa bomle obnem v rokah vihteš velik kuhinjski nož. Med prerekanjem se je sinu posrečilo izvit nož iz rok ter ga vreči proč. V divji jezi pa je nato pograbil težak ploč ter z njim udaril mater po glavi. Mati se je zgrudila na tla. Ko je videl, da mati ne diha več, jo je zakopal v seno ter takoj zbežal bežal preko demarkacijske črte. Svoj grozni čin je čital v časopisih, vsled česar je hotel brez miru okrog.

— **Značilne tatvine po deželi.** V Avzenbergu, občina Smartno je bila družinoma C. F. in N. P. pokradena velika množina moške in ženske obleke v vrednosti 10.420 K. — Gostilničarju M. V. v Smartnem je v njegovi gostilni, kjer je bilo veliko število pivcev, izginilo 12.000 K denarja.

— **Tatvine v starem Valvazorjevem gradu.** V starodavni grad Bogenšperk, nekdanj last kranskega zgodovinarja, sedaj vojvodine Meklenburške, se ponavljajo vlomi. Pred nedavnim časom je bil izvršen velik vlom, sedaj pa zopet velika tatvina. Tatovi so odnesli razne oddeje in veliko višnjevo zagrnjalo v skupni vrednosti 35.000 K.

— **Šentjakobska napredna knjižnica.** Vožarski pot 2, konec Florijanske ulice, električno postajališče, izposoja vsak delavnik od pol 8. do pol 8. najlepše slovenske, srbo-hrvaške, češke, nemške, italijanske in francoske knjige. Kupujejo se knjige po najvišji ceni.

— **Za Miklavža in Božič.** Današnji list prinaša oglašitve Kleinmayr & Bamberg o primernih knjigah za to priliko.

— **Zgubila se je zlata zapeljanka** na poti od Liceja do Prisojne ulice ali obratno. Pošteni najditelji se naproša, da jo odda proti nagradi pri upravnistvu »Slov. Nar.«

Kultura.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama:

Sobota, 27. nov., Pohujšanje v dolini Šentflorijanski, red E.
Nedelja, 28. nov., Ljubimkanje, izven.
Ponedeljek, 29. nov., Figaro se ženi, red A.

Opera:

Sobota, 27. nov., Vesele žene windsorske, red D.
Nedelja, 28. nov., Trubadur, izven.
Ponedeljek, 29. nov., zaprto.

— **Spored koncerta pevskega društva »Slavec«** v proslavo narodnega praznika v torek, 30. novembra 1920 v »Unioni«: 1. a) L. v. Beethoven: Overtura »Leonora II. b) F. Schubert: »Simfonija št. 8«, H-moll (1. Allegro moderato, 2. Andante con moto). c) A. de Greef: »Springdansen norvegenske G-dur Suite, orkester. 2. a) E. Adamič: »V snegu«. b) G. Krek: »Tam na vrtni gredici. c) St. Premerl: »Lilije«. d) A. Lajovic: »Vodica čista se vlija, mešani zbori. 3. a) Ivavec: »Pozabljeni sem mnogokaj«. b) J. Ravnik: »Podravn iz daljave. a)

A. Lajovic: »Mesec v izbi«. 8) J. Jindrič: »Red za Slovač« (slovaška narodna), samospel za tenor s klavirjem) pole g. A. Sinderl. 4. A. Lajovic: »Jesenik«, dvospel za sopran in alt (s klavirjem), poleti ga. Lovsetova in ga. Cepudrova. 5. L. v. Beethoven: Kyrie iz »Missa solemnis« D dur, op. 123, mešani zbor s četverospelom (ga. Lovsetova, ga. Cepudrova, gosp. Sinderl, gosp. Kragl) in orkestrom. Vstopnice se dobe v predprodaji v Dolencevi trafiki, Prešernova ulica.

JDS. agitacijski lokali za volišča v Ljubljani.

- I. Poljanski okraj: volišče v Mestnem domu. Agitacijski lokal: gostilna »Groselj«, Poljanska cesta 7.
- II. Šentjakobski okraj: II. volišče od črke A do O v šentjakobski šoli.
- III. Šentjakobski okraj: III volišče od O do Z. Agitacijski lokal: pri »Lozarju«, Rožna ulica 5.
- IV. Trnovski okraj: volišče v šoli na Cezovi cesti. Agitacijski lokal: gostilna »Zupane«, Krakovski nasip.
- V. Dvorski A okraj: volišče v Obrtni šoli. Agitacijski lokal: gostilna »Mrak« na Rinski cesti.
- VI. Dvorski B okraj: volišče na realni Agitacijski lokal: gostilna pri »Panju«, Vegova ulica.
- VII. Kolizejski okraj: volišče na I. drž. gimnaziji. Agitacijski lokal: gostilna »Novi svet«, Prešernova soba.

VIII. Kolodvorski okraj: volišče na sodišču. Agitacijski lokal: Sodna ulica št. 11, pritičje.

IX. Šentpeterski okraj: volišče od A do M na učiteljsku. Agitacijski lokal: gostilna »Brezovšek«, Komenskega ulica.

X. Šentpeterski okraj: volišče od M do Z. Agitacijski lokal: gostilna »Brezovšek«, Komenskega ulica.

XI. Vodnatski okraj: volišče v mestni ubožnici. Agitacijski lokal: gostilna »Zupančič«, Ahacijeva cesta.

XII. Barje: volišče na Vojaškem strelišču. Agitacijski lokal: gostilna »Česnovare«, Dolenska cesta.

XIII. Spodnja Šiška: volišče od A do M v Ljudski šoli. Agitacijski lokal: gostilna »Štepec«.

XIV. Spodnja Šiška: volišče od M do Z v Ljudski šoli. Agitacijski lokal: gostilna »Štepec«.

Najnovejša poročila.

FEDERALISTIČNI USTAVNI NAČRT SLS — ODBIT.

Beograd, 27. nov. Izvirno. Danes bode ministrski svet zaključil razpravo o ustavnem načrtu, katerega namerava vlada predložiti ustavotvorni skupščini. Ker so se zastopniki separatističnih strank, t. i. dr. Korošec, Kovačević in Drinković od strani, potekajo razprave tako stvarno in je unati, da bode načrt načeloma že danes sprejet. Korošec načrt, ki se je ministrstvu pismeno predložil, se je takoj izkazal kot pokrit federalizem, kajti po tem načrtu je kompetenca parlamenta omejena na čisto določene zadeve, med tem ko je kompetenca dežel. zborov neomejena. Deželna vlada v slučaju razpora s centralno vlado le teži ni podrejena, ampak se lahko pritoži na Državni Svet. Tako je odprta pot za neustavne ustavne boje, ki gorajo izpodkopati avtoriteto vlade. Deželnim vladam ali pravzaprav deželnim odborom so podrejene tudi vse panove takozvane notranje državne uprave, v kolikor ni posebej izjeta. Iz tega sledi, da naj bi bilo vse uradništvo odvisno od strankarske situacije v deželnem zboru. Po klerikalnem načrtu pripada avtonomni dežel. tudi šolstvo, katero ima biti vzdrževano iz deželnih dohodov. Klerikalni načrt je bil že v včerajšnji seji ministrskega sveta kot nesprejemljiv zavrnjen.

D' ANNUNZIO V BOJU Z ITALIJSKIMI GENERALI.

Trst, 26. nov. General Caviglia je, kakor znano, nasvetoval D' Annunziju lepo prijazno, naj odseji miruje. Vsaj trdilo se je tako s službene italijanske strani. D' Annunzio je sedaj poslal po »regenzi« Cavigli noto, v kateri pravi, da ne Jugoslavija, ne Italija nima pravice določevati mej za Reko, brez reškega zastopstva in delokrog regenze določa statut, ne pa Italija. Caviglia je poslal D' Annunziju v Rim. General Cecherini in polkovnik Sani sta odšla z Reke, ker je regenza namenoma znatno zmanjšala njune funkcije.

KRK IN RAB.

Trst, 26. nov. Na Krku in Rabu je mir. Na Rabu so sami legionarji. Bersaljeri, ki so bili tam, so se odpeljali. Na Krku je bil ob dohodu legionarjev en batalion italijanskih

vojakov. Legionarji so dobili ojačenje in poveljnič bataliona je izgubil svojo pozicijo. Iz Pule je prišla ladja in italijanski vojaki so se odpeljali. Tako poveljstvo danes na obeh otokih D' Annunzijeve legionarji, katerim so se italijanski redni vojaki lepo umaknili.

USTAVA IN POSLOVNIK.

Beograd, 26. novembra. »Politika« javlja: Kar se tiče sprejema ustave zadostuje navadna večina glasov. Kar se tiče poslovnika za konstituantno je večina ministrov mišljenja, da je treba preprečiti tehnične obstrukcije in omogočiti konstituantni aspekt pri delu.

FRANKOVSKI NAKLEPI.

Beograd, 26. nov. (ZNU). »Pravda« javlja iz Segedina: Madžarska vlada je pričela razporejati čete Frankoveev, podkupljenih za upad v Jugoslavijo ter izzivanje prebivalstva o priliki volitev v konstituantno. Iz Kečkemetu so poslali 200 takih ljudi proti naši meji. Z naše strani je vse potrebno ukrenjeno, da se ti ljudje vrnejo, odkoder so došli.

ITALIJSKE STRAŽE NAPADLE NAŠE VOJAKE.

Split, 26. novembra. Prošlo noč so ob demarkacijski črti med Trogirom in Sinjem pričele italijanske straže streljati na naše vojaštvo. Naše vojaštvo je bilo toliko razsodno, da na italijanska izzivanja ni odgovarjalo.

AMERIŠKA ODLIKOVANJA.

Beograd, 26. novembra (ZNU). Ameriška vlada je naznanila naši vladi, da je na predlog departementa za vojno mornarico bilo odlikovanih 50 naših najbolj zaslužnih častnikov, ki so odlikovali v evropski vojni.

POTOVANJE BOLGARSKEGA MINISTRSKEGA PREDSEDNIKA.

Praga, 26. novembra. »Čas« poroča, da prispe tekom prihodnjega tedna v Prago bolgarski ministrski predsednik Stambulijski. Njegov prihod je sicer politično značaja, zagotavlja pa se, da se hoče ob tej priliki ponuditi tudi o gospodarskih odnosih čehoslovaške republike. Na povratku se ustavi bolgarski ministrski predsednik za par dni tudi na Dunaju.

DOBRI ODNOSAJI Z AVSTRIJO.

Zeneva, 26. novembra. Druga subkomisija pete komisije, kateri je v prvi instanci poverjeno proučevanje sprejemne prošnje Avstrije, je imela danes pod predsedstvom lorda Cecilia sejo. Jugoslovski delegat Spalajković je izrazil željo svoje vlade, naj se Avstrija sprejme v zvezo narodov in je poudarjal dobre odnose med Jugoslavijo in Avstrijo.

Gospodarske vesti.

— **g Ljubljanski trg.** Tržni promet je zmeren, samo v soboto je kupčija izredno živahna. Cene so se stabilizirale. Mesni trg je dobro založen. Slanina se plačuje povprečno 50 K za kg, slabejši deli po 48 K, riba in sal 52 K. Konsum klobas je zelo velik, kvaliteta še ni dosegla prejšnje kranske blabose. Kvaliteta šunk, izdelanih v Ljubljani, je nepopolna. Živahneje se kupujejo prvovrstne mariborske šunke. Divjačine na ljubljanskem trgu ni, ker restavracije in hoteli preplačujejo divjačino. Najobčutnejše je popolno pomanjkanje jaič, kar povzroča zelo živahen izvoz naših jajc v Švico. Tako je izvozil neki trgovec iz Čakovca sam 48 vagonov jaič, kupljenih v Sloveniji. Švicarji plačujejo jaiča, postavljena v Maribor ali Čakovec, po 5 K komad ter vse druge režijske stroške. Popolno pomanjkanje jaič na našem trgu, vzlic temu, da se plačuje zanje vsaka cena, dokazuje, da Slovenija točasno nima preobilice jaič za izvoz. Sadje je pri producentih ostalo na visoki ceni, ki jo je povzročil jesenski izvoz. Na ljubljanskem trgu stanejo jabolka prve vrste 6 K, druge vrste 5 K, tretje vrste 4 K, luksurna jabolka 8 do 9 K. V splošnem je kvaliteta sadja na ljub-

ljanskem trgu slaba. Kmečki sadni trg je bil pretečeni teden živahen. Pripeljalo se je dokaj izvrstnega sadja. Cena se giblje med 5 in 7 K. Kostanj je letos jako slab, ter se le malo kupuje. — **Specerjsko blago** je ostalo na starih cenah. Cena sladkorja je padla za 4 K. Kristalni sladkor 62 K kg, v kockah 68 K. — **Od rastle perutnine** je na trgu dovolj. — **Pomanjkanje mleka** je zelo občutno. Kvaliteta mleka, posebno nekaterih zavodov, se je znatno izboljšala. Cena mleku je 6 K liter. — **Peke** se opozarja, da naj se živahno zanimajo za kvaliteto kruha ter zanačanje teže s ceno.

BORZE.

Zagreb, 27. novembra. Tendence za vse devize izven italijanske, je bila krepka. Tudi za valute je bilo precej povpraševanja. Zlato se je iskalo. Efekti so ostali neizpremenjeni. Posebnega zanimanja ni bilo za efekte.

Beograd, 26. novembra. Devize: Pariz 200—202, London 0—118, Dunaj 7 do 7.20, Praga 40—40.50, Rim-Milan 125—126, Curih 515—525, Solun 0—305, Berlin 46.75 do 47.25, Valute: 20 dinarjev v zlatu 0 do 22.50, angleški funt 115—118, francoski franki 212—216, dolarji 0—31.75, italijanski lire 127—129, levi 40.50—42, levi 50.50 do 51, nemške marke 48.25—48.50, drahme 0—31.50, čehoslovaška kruna 0—42, av-

strijske kruno 6.40—7, napoleonor 112 do 115.

— **d Zagreb, 26. novembra.** Devize: (vse vezano): Berlin 190—191, Italija 505—510, London 455—460, Newyork 133 do 134, Pariz 812—819, Praga 160—162, Svica 2000—2150, Dunaj 27.50—27.70, Valute: dolarji 129—130.50, avstrijske kruno 28—28.30, carski rublji 86—88, francoski franki 835—840, napoleonor 438—442, nemške marke 192—195, rumunski lei 200—210, italijanske lire 490—500, angleški funt 0—460.

— **d Praga, 26. nov.** Devize: Beograd 247, Curih 1338.50, Pariz 518.50, Dunaj 15.37 in pol, Zagreb 61.50. Valute, Jugoslovanski dinarji 241, avstrijske kruno 16, 27 in pol.

Volilci!

Ako hočete da vas bodo morili in vam uničevali imetje komunisti, potem ostani jutri v nedeljo doma. Ako pa nečete, potem idite brez odloga na volišče in oddajte volilno kroglico za demokrate!

G. dr. Ivo Benkovič, substitut dr. Satterja v Ljubljani.

G. dr. Benkovič je podal v današnjem »Slovenec« malo premišljeno izjavo pod nevalificiranim naslovom na mojo adresu. Odgovorjam. Naj izvoli vpogledati akt B 211/19 komisije »Zur Erhebung militärischer Pflichtverletzungen, Wien I. Kr. Karl Lueger Platz 6« v preiskavi proti takozvanemu »Krvavemu psu« Johann Boubliku. V tem aktu bo našel tudi zagovor »Krvavega psa«, da je — nedolžen, ter pasus »Einer Beweis dafür, dass er beliebt war (nekaj neverjetnega!)« erbliek er darin, dass einer seiner Auditors, der Abgeordneter war. (Dr. J. Benkovič) ihn in seiner späteren Dienststelle (torej že potem, ko je že vse zločine na Kranjskem doprinesel) wiederholt besucht hat und ihn seiner Anhänglichkeit versichert hat. (Dokaz za to, da je bil priljubljen, vidi v tem, ker ga je eden njegovih avditorjev (poslanec dr. Benkovič!) na njegovem poznejšem službenem mestu opetovano obiskoval in mu zatirjal svoje simpatije!)

Obžalujem, da me je g. dr. Benkovič prišilil k tej konstataciji, toda jaz mu ne morem pomagati. Kot jurist — odvetnik bi lahko vedel, kako daleč sme iti, razumem pa, da ga je sram biti v kavzalni zvezi z Brenetovo afero, v kateri je le Pegan. Zaj vem kaj za pišem in razlikujem med tonom, ki se ga poslužujem z ostalimi tovariši in Peganom. Zato bo dajal g. dr. Benkovič odgovor na kompetentnem mestu. Zlatetev pod nevalificiranim naslovom pa de nanj nazaj. — Ljubljana, 26. nov. 1920. — Dr. Jos. C. Oblak.

Sokolstvo.

— Glasbeni odsek telovadnega društva Sokol na Jesenicah prozvalja v dne 1. 4. in 8. decembra S. Gregorčič, P. H. Sattnerjevo »Jestejevo priročje«, skladbo za soli, mešan in moški zbor, s spremljevanjem orkestra. Zač. vsakokrat ob pol 9. zvečer. Predprodaja vstopnic v trgovini br. Oravald.

— Miklavžev večer priredi kakor običajno tudi letos ljubljanski Sokol v telovadnici Narodnega doma. Prireditve se vrši v nedeljo, dne 5. decembra in sicer za otroke v spremstvu svojcev ob 4. uri popoldne, — za odrasle pa ob 9. uri zvečer. Vstopnina popoldne K 2.—, zvečer člani K 5.—, nečlani K 10.—.

Turistika in sport.

— **Odpuvedana tekma.** Radi smrti g. Zupančičeve matere naših članov se nogometna tekma Lirija — komb. možtev odpoveduje. Člani Lirije se pozivljajo, da se v kolikor mogoče velikem številu udeležijo pogrebu, ki se vrši v nedeljo ob 2. popoldne, Krsnikova ul. 3.

Društvene vesti in prireditve.

— **Tajništvo »Gospodarskega Zvona«** prosi in pozivlja vse koroške odbore, da obnovijo svoje delovanje in da se javijo našemu društvu, da jim vpošlje nadaljna navodila. — **Redne odbore** seje »Gospodarskega Zvona« se vršijo do nadaljnjega vsak ponedeljek ob 18. uri v pisarni dr. Oblaka.

— **Pevski zbor »Ljubljanskega Zvona«** priredi dne 4. novembra t. l. v Narodnem domu pevski in zabavni večer v korist društvenemu fondu za izdajo novih skladb.

— **Klub »Soca«** v Ljubljani opozarja vse Primorce in prijatelje istih, da priredi 5. decembra v veliki dvorani Narodnega doma Miklavžev večer s sodelovanjem orkestra Dravske divizije. Odbor.

Listnica uredništva.

G. Mijo Dolinar, trgovec v Veliki Dolini: Vaše brzojavke nismo mogli priobčiti, ker smo že prele dobili poročilo z druge strani. Uredništvo.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslavšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeh.

Telesno odvajanje: Profesor Hirsch v Berlinu, predsednik Društva za javno zdravstvo, je dognal, da je grenčica »Franz-Josef« zanesljivo razkrajajoče in volino odvajajoče čistilo.

Nekaj za Vas!

Racionalno negovanje lepote.

Hočete li obraz in roke racionalno negovati, pege, mozolice odpraviti, grobe hrapavice, mladosno in pržno napravit, upoštevajte Fellerjevo pravo Eliza-obrazno in roko-obrazno pomado 1 veliki porcelanski lonček K 15.—, Eliza toaletne umivalne pastile 1 škatlica K 10.50, Pomada za ustnice K 2.— in 4.—.

Ideal vseh ml

Iz Fellerjeve Elize hitro mlatno mlo K 19.—, Tekoče hitro mlatno K 12.— in 15.—, Najhitrejši Glycerin K 8.— in 30.—, Vazelino po K 2.—, 7.— in 12.—, Neškodljiv puder za obraz v vrečkah po K 5.—, Barvilo rdeče za obraz 10 pismov K 20.—.

Puder gospe, katera se v to razume

Iz pravih dr. Klugerjev Hega-puder, bel, roza, velike elegantne škatle K 24.—.

Kurja očesa

bradavice, trdo kožo, odpravljajo brzo in temeljito Fellerjevo turkistovski obliž „Eliza“ v škatljah po K 15.— in K 7.50 in Fellerjeva turkistovski škatlica K 10.—.

Fini parfemi

francoski, originalne steklenice K 40.—; na tehnično od K 20.— naprej, Sachet (ovitek dišave) praška za perilo K 8.—.

Kar se vsak dan potrebuje?

Anglički obliž K 2.—, Lysolerm K 30.—, Popolni irrigator najboljši K 130.—, Pravi Lysol K 30.—, Kafa K 3.—, Kafa kroglice K 5.—, Amika K 6.— in 30.—, Po smrekovem goveda dišavi parfem za sobe K 35.—, Konjak K 30.—, Malinov sok K 30.—, Kina železno vino K 30.—, Esenc za rum K 7.— in 35.—, Knežski čaj na tehnično od K 3.— naprej.

Pri vprašanjih

naš se prilože poštno znamko za odgovor.

Naročila se adresirajo na:

EUGEN V. FELLER, lekarna,
Stubica donja, E za trg št. 238, Hrvatska.

Prvovrstno naravno negovanje las.

Rest las napreduje, kožo na glavi krepi, plešo in prerauto osiveost preprečuje Fellerjeva prava Tansokina pomada za rast las, 1 veliki porcelanski lonček K 15.—, Močno kistrano milo za glavo K 14.—, Ogrska pomada za brke po K 6.— in 8.—, Neškodljiva olja za lase, orebovo olje mala steklenica K 6.— velika K 30.—, Shampoo za umivanje las K 4.—.

Najmočnejše francosko žganje

najčista predvojna roba, manjša steklenica K 15.—, velika K 35.—, Eliza Kolonska voda v steklenicah K 7.— in 35.—.

Proti potenju telesa

deluje zanesljivo Fellerjev Eliza sapinat prašek 1 škatlica K 10.50.

Kaj je „Eliza Fluid“, to zna vsak!

6 dvojstih ali 2 specialne steklenice K 40.—.

Za usta in zobe!

Hega zobni prašek s kislim, 1 škatlica K 20.—, Dr. Heiderjev zobni prašek 1 škatlica K 6.—, Eliza voda za usta K 30.—, zobne kistice od K 20.— naprej.

Proti mrčesom

kakor muha, bolhe, stene, rasi, zanesljivo in temeljito deluje Eliza mrčesni prašek, velika škatlica K 15.—, Traktura zoper stene K 20.—, Naphtalin od K 2.— naprej.

Miši in podgane!

Mišji strup K 8.—, Strup zoper podgane K 8.— in K 10.—.

Omot in poštnina

se računa posebno, toda najceneje. Čim več se naroči naroči, tem manj drže stroški to robo.

Prva specialna trgovina z rokavicami in parfumi

Ravnokar došle:

rokavice za dame in gospode, kakor tudi fine črne francoske damsko nogavice. Najfinjši francoski parfumi.

O. Bračko, Ljubljana, Dunajska cesta šte. 12

Kožuh nov, lep, dolg, z jako lepo kožuhovino, se ceno prodaja. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 8808

Nov šivalni stroj ceno prodaja Žužek, Ljubljana, Sodna ul. 11. 8793

Prodaja se ugodno večja množina vinskih transportnih in hranih sodov ter več malih od 25 lt. naprej, Stadler, Ljubljana, Sodna ul. 11. 8792

Stavbišče

za vilo, 2500 m² po K 25.— pri Tivoli prodaja Fr. Mulec, Kralja Petra trg št. 8. 8798

Išče se blagajničarka za Specijalno trgovino v Ljubljani. Ponudbe pod „Specijalna trgovina 8777“ na upravništvo Slov. Naroda. 8777

Za božično drevo

okraske in svečke na debelo in drobno, dalje božične in novotne razglednice na debelo in drobno pri L. Pevalak, Ljubljana, Židovska ulica 4.

Učenca

kreplega, boljših staršev, išče trgovina z mešanim blagom. Oni iz vdomatskega okraja imajo prednost. Ponudbe pod „Učenec 1920/8759“ na upravništvo Slov. Naroda. 8759

Pozor!

Prodaja se večja množina Portland cementa. Poizve se pri Ivanu Pirnatu, Glince pri Ljubljani. 8753

Prodaja se razna zlatina in srebrnina. Ogleda se pri Anončni ekspediciji Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg. 3.

Lep in prav dober črn salonski klavir se prodaja. Ogleda se lahko vsak delavnik od 10. do 12. in od 15. do 16. Kie, pove uprav. Slov. Naroda. 8852

Pisalni stroj

„Underwood“ s slovensko tastaturo se prodaja. Naslov pove Anončni in Informacijski zavod Drago Beseljak, Ljubljana, Cankarjevo nabrežje 5. 8810

Pozor! Stanovanje

2 veliki sobi, kuhinja in pritlikline v najlepši ulici v središču mesta so zamenjati z enakimi ali manjšimi. Ponudbe pod „Takoj 50/8812“ na upravništvo Slov. Naroda. 8812

Starejša prodajalica, samostojna dobra hiška, izvežbana v trgovini z mešanim blagom, izvrstna manufakturna, želi prenesti službo kot taka, gre tudi kot voditeljica podružnice; prosi službe samo tam, kjer je hrana in stanovanje v hiši. Dopisi pod „samostojna moč/8851“ na uprav. Slov. Naroda. 8851

Prodaja lesa.

V obsegu graščine Brežice ob Savi se bo iz letošnje sečnje ofertnim putem oddalo 600—800 m³ smrekovega lesa na panju. Seki težijo pri okrajni cesti in so od železniške postaje Brežice 8—9 km oddaljeni. Pismene ponudbe sprejema oskrbnišvo graščine grofa Attemsa v Brežicah do 6. decembra t. l.

Zenitna ponudba!

Inteligenten, zdrav 25 letni mladenič, trgovec v prijaznem mestecu v Sloveniji, z lepo bodočnostjo, se želi v svrhu ženitve seznaniti z izobraženo gospodično iz boljše hiše. Gospodične, ki so muzikalno izobražene imajo prednost. Dopise z navedbo premoženja je poslati pod „Spoznanje rodi ljubezen 8813“ na upravništvo Slov. Naroda.

Lepa vila.

V Ebenu št. 19, pošta Kočevska Reka, se prodaja takoj enonadstropna vila, pripravna za gostilno in obrt, ima 5 sob, 2 kuhinje, nekaj pohištva, hlev, sadni vrt, senjak, 2 senezeti, 2 njivi, 1 gozdič, dobro kapnico. Vprašati pri L. Grabnarju, Celovec, Bahnhofstrasse 47 ali pri okraj. gozdarju Ed. Dietz v Ebenu, pošta Kočevska Reka, pri katerem se naj kupci pred ogledom zglašajo. Posredovalci izključeni. 8850

Slike kralja Petra

v velikosti 47x65 cm priporočila Narodna knjigarna v Ljubljani. Cena K 24.—.

Inteligenten ruski emigrant ponuja Honorar zmeren. Ponudbe na ruščino. Dr. Tumanovski, Ljubljana, Kongresni trg 14/II. 8799

Zitno kavo in fino marmelado

ponuja d. d. Triglav, tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku. Istotam se kupujejo zadavne surovine. 7034

Deklica za vse, koja zna prati i likati, traži se k dvoje ljudi. Ponudbe s prepisima sprječevala i zahtevom plaće na dr. R. Siebenscheda, odvjetnika, Zagreb. 8823

Kupim takoj gostilno

ali privatno hišo, sposobno za trgovino. samo pri tovarni ali večjem rudokopu. Kdor mi poizve, dobi K 1000 nagrade. Ponudbe pod „Prometni kraj 8803“ na upravo Slov. Naroda. 8803

Prodaja se prav lep potovalni kožuh

za gospoda, 2 svileni obleki (soire-toilette), 2 večerna plašča in drugo. Poizve se pri lišniku, Miklošičeva ul. 6. 8730

Več vagonov i suhih bukovich drv franko Ljubljana (ali dom) se odda takoj. Naročila se sprejemajo Anacjova cesta 10, trgovina z drvmi, tramvajska postaja sv. Petra cerkev. 8740

Peresa in osi za kočijo se prodajo. Mestni trg št. 6, II. nadst. 8806

Prodaja se dobro ohranjen pisalni stroj znamka „Courier“. Več se poizve v pisarni odvet. dr. Ivana Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva c. 8. 8801

Usmiljenka ruskega „Rdečega križa“, izobražena ruska emigrantka, s 6 letno orakso po bolnicah in sanatorijih, se priporoča zasebnim bolnikom. Ponudbe na: Ga Nadežda Aleks. Tumanovskaja Ljubljana, Kongresni trg 14/II. 8800

Trstje za strope izdelanje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4.80 pri večjih naročilih znatno opust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnava. 4256

Vecje posestvo

s poslopjem v dobrem stanju, z njivami, travniki in gozdovi ter z vso živino in poljedelskim orodjem pol ure od kolod. ora na Dolenjskem, okraj Novo mesto, se prodaja. Pojasnila v Ljubljani, Dolenjska cesta 10. 8843

Ženski plašč, dobro ohranjen, novi moški čevlji št. 38, pet metrov silvega batista se prodaja. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 8842

Kupi se dobro ohranjen Mayerjev leksikon. Pomudbe pod „Leksikon 8841“ na upravništvo Slovenskega Naroda. 8841

Sprejme se pisarniška moč.

večja slovenskega in nemškega jezika, strojeopisa in stenografije. Ponudbe je poslati na Jadransko zavarevalno družbo, Ljubljana, Pod tranco 2. 8835

Po najvišji ceni kupim stare kovine kakor: baker, aluminij, cini in nikel. Ponudbe z navedbo množine in cene na „Cinai“ to varna kovinskih predmetov, Celje. 5726

Sprejme se takoj spreten detajlist.

1. starejša moč v specijaliski veletrgovini J. Perdau v Ljubljani. 8786

Naprodaj pianino

pisalna miza in več drugih reči. Poizve se v trgovini Herzmansky, Prečernova ulica. 8843

Češka tvornica glasbenih instrumentov

Josef Lidi v Brnu Čehoslovaška republika Dobavitelj jugoslov. ministrstva vojne in mornarice. Direktna poštna odprava obvezna. 8178

Prodaja se 600 hl dobro ohranjena vinske posode od 100 l do 200 l pri sodarju na Viti pri Ljubljani. 8722

Poslovodja za parno žago z večletno prakso, ako mogoče tudi trgovsko izobražen, zmožen laščine, se sprejme. Hrana in stanovanje prosto. Ponudbe prostimo s pogoji. A. Domicej, St. Peter na Krasi. 8707

Lovci!

Divjačina, t. j. jelene, srne, zajce, jerebice t. t. d. kupuje in plačuje po najvišjih cenah. Ivan Löschnig, eksport pernatine, Maribor, Pod mostom 3. 8618

Iščemo svinjska in ovčja čreva (Seitlinge). Ponudbe na Industriji mesnih proizvodov d. d., Zagreb Miklošičeva ul. 12.

Išče se zanesljiva starejša pisarniška moč, ki bi imela na teden popoldan, nekaj ur posla. Ponudbe pod „Zaprano mesto 8811“ na upravništvo Slov. Naroda. 8811

Inteligenten ruski emigrant ponuja Honorar zmeren. Ponudbe na ruščino. Dr. Tumanovski, Ljubljana, Kongresni trg 14/II. 8799

Zitno kavo in fino marmelado

ponuja d. d. Triglav, tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku. Istotam se kupujejo zadavne surovine. 7034

Deklica za vse, koja zna prati i likati, traži se k dvoje ljudi. Ponudbe s prepisima sprječevala i zahtevom plaće na dr. R. Siebenscheda, odvjetnika, Zagreb. 8823

Kupim takoj gostilno

ali privatno hišo, sposobno za trgovino. samo pri tovarni ali večjem rudokopu. Kdor mi poizve, dobi K 1000 nagrade. Ponudbe pod „Prometni kraj 8803“ na upravo Slov. Naroda. 8803

Prodaja se prav lep potovalni kožuh

za gospoda, 2 svileni obleki (soire-toilette), 2 večerna plašča in drugo. Poizve se pri lišniku, Miklošičeva ul. 6. 8730

Več vagonov i suhih bukovich drv franko Ljubljana (ali dom) se odda takoj. Naročila se sprejemajo Anacjova cesta 10, trgovina z drvmi, tramvajska postaja sv. Petra cerkev. 8740

Peresa in osi za kočijo se prodajo. Mestni trg št. 6, II. nadst. 8806

Prodaja se dobro ohranjen pisalni stroj znamka „Courier“. Več se poizve v pisarni odvet. dr. Ivana Lovrenčiča, Ljubljana, Miklošičeva c. 8. 8801

Usmiljenka ruskega „Rdečega križa“, izobražena ruska emigrantka, s 6 letno orakso po bolnicah in sanatorijih, se priporoča zasebnim bolnikom. Ponudbe na: Ga Nadežda Aleks. Tumanovskaja Ljubljana, Kongresni trg 14/II. 8800

Trstje za strope izdelanje in prodaja na debelo in drobno m² po K 4.80 pri večjih naročilih znatno opust. Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ulica 13, Trnava. 4256

Vecje posestvo

s poslopjem v dobrem stanju, z njivami, travniki in gozdovi ter z vso živino in poljedelskim orodjem pol ure od kolod. ora na Dolenjskem, okraj Novo mesto, se prodaja. Pojasnila v Ljubljani, Dolenjska cesta 10. 8843

Imam na zalogi dvojno ctiviranih suhih sliv vseh vrst, pakovanih v zado 25 kg netto, prodajem na večje in manjše količine. Dalje se bavim s prodajo na vagone pšenice, ovs, rumene koruze, ječmena, suhih sliv v vrečah in zabojih, orehov in fižola vseh vrst, franko naložen vagon Klenak. Miha Parnos, Izvoznik v Šabcu 8827

Državna razredna loterija.

Prvo Zrebanje 3. in 4. jan. 1921.

100.000 srečk - 50.000 dobitkov.

5 dobitkov

od 60.000.— do 600.000.— dinarjev ali od 240.000.— do 2.400.000.— (dva milijona štiristotisoč kron)

Vsaka druga srečka mora dobiti!!!

Izplačilo vseh dobitkov v gotovem novcu

brez odbitka!!!

Največji dobitek v srečnem slučaju:

dinarjev 1.000.000 (en milijon)

ali

kron 4.000.000 (štiri milijone)

nadalje

600.000.—, 400.000.—, 200.000.—, 150.000.—, 100.000.—, 80.000.—, 70.000.—, 60.000.—, 50.000.—, 50.000.—, 2 po 40.000.—, 5 po 30.000.—, 18 po 20.000.—

dinarjev odnosno

2.400.000.—, 1.600.000.—, 800.000.—, 600.000.—, 400.000.—, 320.000.—, 280.000.—, 240.000.—, 200.000.—, 200.000.—, 2 po 150.000.—, 5 po 120.000.—, 18 po 80.000.— kron itd.

brez odbitka!

Cene srečk za vsaki razred:

1/1 srečka 48 dinarjev ali 192 kron

1/2 srečke 24 dinarjev ali 96 kron.

1/4 srečke 12 dinarjev ali 48 kron.

1/8 srečke 6 dinarjev ali 24 kron.

Točno in brzo izplačilo vseh dobitkov

zajamčeno!

Naročbe iz vse države se vrše s pošto nakaznico pooblaščenim glavnim nabiralnici

Medjunarodna banka d. d.

odlo razredne lutrije

Gajeva ulica 8. ZAGREB Gajeva ulica 8.

Največja izbira števil!

Naznanjamo tužno vest, da je naš ljubeznjivi in skrbni predstojnik, gospod

ing. Vladimir pl. Suklje

gozd. svetnik, vodja urada za zagradbo hudournikov danes zaspal v Gospodu.

LJUBLJANA, dne 26. novembra 1920.

Uradništvo urada za zagradbo hudournikov v Ljubljani.

Udruženja jugoslovanskih inženjerjev in arhitektov Sekcija Ljubljana javlja vsem članom tužno vest, da je preminul danes po kratki bolezni njen zaslužni član in odbornik, gospod

ing. Vladimir pl. Suklje

gozd. svetnik in predstojnik urada za zagradbo hudournikov

Pogreb se bo vršil v soboto, dne 27. t. m. ob pol 16. uri iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 5. Ohranili mu bomo časten spomin!

V Ljubljani, dne 26. avgusta 1920.

ing. Vinko Strgar, t. č. predsednik.

Brez posebnega obvestila.

Ivan Zupančič naznanja v svojem in v imenu svojih otrok ter vseh sorodnikov tužno vest, da je njegova predobra, ljubljena žena, gospa

Josipina Zupančič roj. Marolt

po dolgi teški bolezni, previdena s svetotajstvi za umirajoče, danes v Gospodu zaspala.

Zemeljski ostanki nepozabne rajnice se prenesejo v nedeljo, dne 28. t. m. ob 2. uri popoldne iz hiše žalosti, Krsnikova ulica 3, na pokopališče k Sv. Križu. Pokojnico priporočamo v blag spomin.

LJUBLJANA, dne 26. novembra 1920.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Vsem sorodnikom, prijateljem in znanec naznanjam prežalostno vest, da je moj neizrečno ljubljani soprog in najinih otročičev oče, gospod

ing. Vladimir pl. Suklje

gozdarski svetnik, vodja odseka za zagradbo hudournikov

po kratki bolezni, v petek dne 26. novembra 1920, ob 8. uri zjutraj, v 42 letu svoje dobe, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v soboto, dne 27. novembra 1920, ob pol 4. uri pop. iz hiše žalosti, Bleiweisova cesta št. 5, na pokopališče k Sv. Križu.

V LJUBLJANI, dne 27. novembra 1920.

Gizela pl. Suklje roj. Golia.

Zahvala.

Čutim se dolžno, izreči najprisrčnejšo zahvalo ob prebriski izgubi nepozabnega mi soproga, gospoda

Anton Kušlan

za vsa prejeta toliko sočutja polna sožalja vsem onim, ki so mu priredili časten spoved ter vsem onim, ki so me v teh bridkih dneh tolažili in izkazali dragemu pokojniku poslednjo čast.

Posebno se mi je zahvaliti čast. gg. duhovnikom osobito g. župniku Barletu za tolažilne besede v času bolezni in g. dr. Volavšku za njegov požrtvovalen trud.

Nadalje se zahvaljujem vsem gg. pevcem za lepe žalostinke in vsem darovalcem krasnih vencev in šopkov.

Hvala sploh vsem, ki ste pripomogli k tako častnemu počitku.

Bog plačaj vsem!

V LJUBLJANI, 27. novembra 1920.

Zahvala soproga Ivana Kušlan.

Učenko

poštenih staršev sprejme A. Špil, trgovina z mehanizmi blagom v Mokronogu. 8859

Krompir

v množinah od 200 kg naprej oddaja družba Jadran, Dunajska cesta 9, po ceni 1-90 K za kg. Istotam se dobi tudi odbran krompir za krmo po ceni 80 vinarjev za kg. 8862

Kupi se mlad ovčarski pes.

Ponudbe Ljubljana, Levstikova ul. 41. 8834

Javna dražba.

V torek, dne 30. novembra 1920 ob 10. uri se bo vršila javna dražba zelo finega pohištva, med drugim tudi vozčka za bolnike, na Bleiweisovi cesti 11 v pritličju, levo. 8836

Jedilna soba

(popolnoma nova in moderna) se radi pomanjkanja prostorov proda. Ogleda se v Nanki ulici št. 3. 8837

Pozor! Napol krita lahka dobro ohranjena kočija se proda. Vraša se pri Mariji Knapič, Tacev pri Ljubljani. 8758

Baterije I^a

na debelo in na drobno priporoča I. G. V. O. K., Ljubljana, Sodna ulica 7.

Krojač**J. Ahčin**

Dunajska ul. 2. Dunajska c. 7. Poleg stavbišča Kreditne banke in poleg dijaške vojne kuhinje, se priporoča za izdelovanje vseh vrst oblačil, kakor tudi za obračanje in popravila. Najnovejši kroji, boljše delo, nizke cene. 8833

Na prodaj na Stajerskem

privrsten hotel, 30 sob, velik inventar v lesem mestu, umetni in valični mlin na narvo in vodno silo, 3 trgovine in gostilne na Koroskem se menjajo. — Proda se veletrgovina v lepem mestu, mala trgovina in gostilna, sama gostilna, hiše, vinogradiška posestva, veleposestva in drugo. Posreduje „Roda grada“ K. Breznik, Celje, Delgo polje 3. 8826

Kupita se dve registrirni blagajni

Ponudbe pod „Blagajna 1921“ na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3. 8847

Industrijska podjetja

ki bi imela interes, da se izkoristi vodna sila 80 x 100 HP v dobri legi na Koroskem, naj se javijo. Zemljišče bi se eventualno prodalo ali pa bi se zrazon participiralo. Ponudbe pod „Vodna sila 1921“ na Anončno ekspedicijo Al. Matelič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Svinčene šibre

(šrot) vseh velikosti izdelujejo Brada Sauerbrunn Zagreb, Sajmišče 56. Vzorci brezplačno.

Miši - podgane stenice - ščurki

to vsa zalega mora poginuti ako upotrebite močnejši izkušeni in povsodi hvaljena sredstva kakor: proti poljskim mišim 10 K; za podgane in miši stane 10 K; za ščurke a posebno močna vrsta 20 K; posebno močna tinktura za stenice 12 K; uničevalce moljev 10 K; prašek proti arčbam 10 in 20 K; mazilo proti ušem pri linden 5 in 10 K; mazilo za uši pri živini 5 in 10 K; prašek za uši v obliki la perila 10 in 20 K; tinktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (uničevalce rastlin) 10 K; prašek proti mravljam 10 K; mazilo proti garjem 12 K. Pošljite po povzetju. Zaveza za ekspozit M. Jankar, Zagreb 15., Petrinjska ulica 3.

Pfaff šivalni stroji

se najpopolnejši! Največja zaloga za vsakovrstno obrt od navadnih do najfinjših oprem. Večletna garancija.

I. g. V. O. K., Ljubljana, Sodna ulica števil. 7.

Damski modni salon Teodor Kunc

Ljubljana, Beethovnova ulica 9, (priti. desno)

se priporoča p. n. damam za izdelovanje damskih kostumov, plaščev, bluz in francoskih toalet ter za vsa v to stroko spadajoča dela.

M. Janković k. d.

Komisijona-uvozna i izvozna radnja u Srem. Mitrovici.

Kupuje, prodaje i posreduje u svim trgovačkim artiklovima. Finansirava sve zdrave poslove!

Prima u komisiju svakovrstnu robu, uz novčanu garanciju!

Preporučuje svoje fabrično stovarište sobnog nameštaja (opreme), kao i bogato stovarište gvozdjarske robe (železnice), u potpunom izboru s niženim cijenama.

Isto tako preporučuje veliki izbor muških i ženskih štofova (blagov). Pored ostalih poslova, bavi se kupovinom i prodajom, svih životnih namirnica (živil), za svoj račun i za račun drugih, koja za kulantnost jamči i polaže penale. — Na prvom mestu molimo p. t. kolege i potrošače, da našu tvrdku uvrste u svoj register, te da se u svakoj prilici obrate na nas, sa ponudama kao i potrebama. — Na svaki upit, rado na usluzi stojimo.

Brzjav: Luvr Mitrovica. Telefon br. 54.

Vljudno naznanjam, da sem Sprejem pa tudi abonentne na hrano po zmerni ceni.

pri Lovšinu

nasproti dramskega gledališča, Hilšerjeva ulica števil. 6.

Točila bom samo pristna vina in siregla z dobrimi jedili.

Marija Pezdur.

Za otroke se priporočajo:

I. Kleinmayr-Bambergove umetniške knjige z mnogimi barvnimi slikami: Odd. A: Pravljice. Tekom prh. dni izidejo: Št. 1. Rdeča kapica. Št. 2. Pepelka. Št. 3. Trnjolčica. Št. 4. Sneguljčica. II. nadaljnjih pravilic izide pozneje. Cena vsaki pravilici 32 K.

II. Fr. Rojcek: „Tončkove sanje na Miklavžev večer“. Mladinska igra s petjem v treh dejanjih. Vpodbila J. Erbežnik in P. Rojcek. Cena 20 K.

III. Tuckove „Knjige za slikanje dopisnic“, in sicer: 1. „Za kratak čas“. — 2. „Zaklad za otroke“. — 3. „Mladost umetnosti“. 4. „Otroški vrtec“. Cena vsaki knjigi 16 K.

Za odrasle:

Ravnokar izšla knjiga Cankar: Mimo življenja, trinaest novel in črtic iz svojih mlajših let. Navadna izdaja 20 K, vezana 30 K, predmestna izdaja 40 K.

Vse te knjige so jako prikladne za Miklavžovo in božično darilo; v veliko veselje pa po otrokom tudi ob vsaki priliki. Naročajo se v naši knjigarni in po vseh drugih knjigotračnicah.

Zahteva naj se božični cenik od najnovejših del od

I. g. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Kdor želi terpen- tinovega olja

naj ne zamudi zahtevati vzorca

Tetralina

Tetralin je popoln nadomestek za terpenin pri barvanju, ker topi barve, olja, masčobe in voske. P. n. interesi naj oddajo svoje naslove v hotelu „Slon“.

Dr. Ing. Ludvik Schön

glavni zastopnik za Jugoslavijo, Avstrijo in Ogrsko, sedaj v Ljubljani, hotel Slon.

Prodaja veleposestva

1 1/2 ure od Celja, 630 orolov gozda, žaga s polno-jarmenikom (Vollgatter) z več listi in drugi stroji vse z vodo na elektriko napravljeni. Gospodarska hiša za delavce in restavracija. Cena 2 milijona kron (jugoslovanskih). Vprašati pri:

Firma

Adalbert Walland

lesna trgovina

Gradec — Graz, Marschallgasse 13.

Proda se

po nizki ceni ca pol milijona gumbov sivih kovinastih za uniforme, ca 20.000 ovijalcev (Handschützer) za pulke, 10.000 kg rotacijskega papirja (Flachdruck). Naslov pove upravnistvo Slovenskega Naroda. 8846

Cement, Salona

oddaja: Dr. Fran Jenko, Import & Export, Ljubljana, Krekov trg 10. I. nadstropje hodnik desno. Telefon 346 inlorurban. 8715

Elegantne obleke

iz najboljših čisto volnatih blagov najmodernejšega kroja v veliki izbiri, dalje kratke vrhne suknje, površniki, plače priporoča ceno

Wakong

Grazer Louvre

Neutorgasse 34. Graz.

V plačilo sprejemam tudi jugoslovanski denar.

Kupim fižol.

Sprejem agilnega nakupovalca za po deželi. Ponudbe pod „Deželni pridelek 8845“ na upravnistvo Slovenskega Naroda. 8845

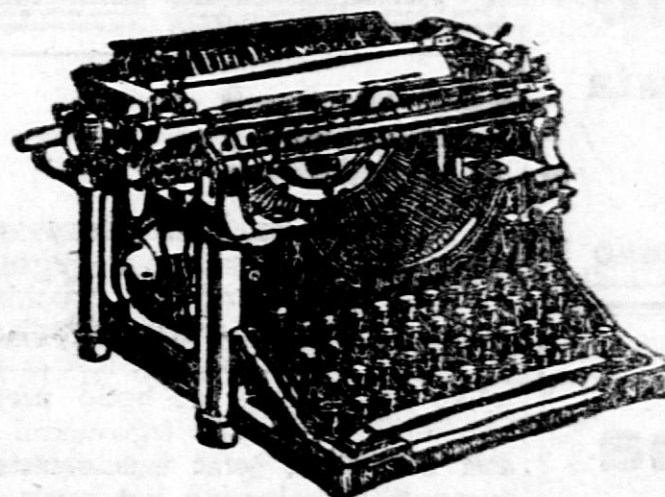
Generalno zastopstvo za Jugoslavijo

Stoewerjevih avtomobilov

potrebščini za električno razsvetljavo in za vrtanje, prožilec (Anlasser) sistem: Siemens-Bechert. Veliko skladišče osebnih in tovarnih avtomobilov in vseh avtopotrebščin.

PROMETNO DIONIČKO DRUŠTVO

Zagreb, Dalmatinska ul. 11, Telefon 13 — 63.

Glavno zastopstvo za:
UNDERWOOD
pisalni stroj in
OPALOGRAPH
razmnoževalni aparat
ima trdka

THE REX CO., Ljubljana
Gradišče števil. 10.

Moderno urejena popravilnica za vse pisarniške stroje.

Kuverte in pisemski papir s firmo kakor tudi vsako- :: vrstne druge fiskovine ::
Izvršuje točno
„Narodna fiskarna“.

Penkala

ZLATNA NALIV PERA

iz prednatrog materiala.
Prvoklasna izvedba, sigurnosti sustav.

PENKALA

automat. olovka, vazda zašljena.
Dobivaju se u svim papirnicama.

Tvornica: Edmund Moser i dr., d. d. Zagreb.

Telefon števil. 508.

Štev. pošl. čekov. urada 2985 12.001

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg števil. 4.

Izvršuje vsa v bančno stroko spadajoča dela kar najbrž znanje.

Obrestinje vloge na tekoči račun s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Električne naprave!

Kompletne električne naprave v mestih in pokrajinah. Projektiranje naprav kakor izdelovanje tozadnih načrtov. Velika zaloga vsakovrstnega tehničnega in elektrotehničnega blaga. — Moderna delavnica, popravila vseh strojev. — Telefon številka 442.

Tvrda Štebi in Tuječ
Resljeva cesta številka 4, Ljubljana.
Ponudbe in pojasnila brezplačno.

Klavirje
Felix Povše,
Ljubljana, Tržaška 45.

L. Mikuš
Ljubljana, Mestni trg št. 15.
Priporoča svojo zalogo
dežnikov in solčnikov
ter sprejemnih palic
Popravila se izvršujejo točno in solidno.

BALKAN

delniška družba za mednarodne Transporte.

Brzjavni naslov: **SPEBALKAN.**

Ljubljana, Maribor, Beograd, Zagreb, Trst, Wien.

Spedicijska vseh vrst. Sprejemanje blaga v skladišča. Zavarovanja. Mednarodni prevozi. Selitve s patent. pohištvi. vozovi na vse strani.

Prvo ljubljansko javno skladišče, spojeno s tirom juž. žel. Carinska agentura javnih skladišč.

Največje domače spedijsko podjetje v Jugoslaviji

„NADA“

tvornica dvopeka
Neumann i. dr. Zagreb.

Proizvajalci:

Kekse, biskvite, dvopek i razno
pecivo za čaj. Zastopnik za
Kranjsko

L. Ježek

Ljubljana, Stritarjeva ul. 7. 900

Tovarna
JOS. REICH
Ljubljana, Poljanski nasip št. 4.
Podružnice: **MARIBOR** **NOVO MESTO** **KOČEVJE**
Sopanska ul. 38. Glavni trg št. 39.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetilnika ovrtnike, za-
pestnice in srajce.

Ribje olje

medicinsko ima v zalogi drogerija

A. KANC, Ljubljana, Židovska ul. 1.

Razpošilja se tudi po pošti.

8817

Okraski za božično drevo.

Božične in novoletne razglednice, svilen in krepast papir vseh barv, rajstiva, svečke bele in rdeče, dalje Družinsko in Blaznikovo pratio, koledarje; čerasa, svinčnike, radirke, kamenčke, tablice, ravnila, pušice, držala, pivni, indigo in uradni papir; pismen papir v mapah, v kasetah luksuzni in navadni 100/100; kreda, pečatni vosek la., črnilo, žico za rože, trgovske in odjemalne knjižice, risalni papir in vsakovrstne zvezke, cigaretni papir; Abadie, Golub in Altesse stročnice št. 2, in 3. razpošilja na debelo

Papirnice-Uranus, Ljubljana, Mestni trg 11.

Najnižje cene.
Jos. Stopar
manufakturna trgovina
Ljubljana, Dunajska cesta št. 5.
Najvišje cene.

Cosulich-Line

Trst—Amerika

New-York-Buenos-Ayres-Rio di Janeiro Santos-Montevideo
Brezplačna pojasnila in prodaja vozniških listov za potnike iz Slovenije edino le pri:

Simon Kmetec,

Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.

Advokat dr. Janko Olip

je začel poslovati v družbi advokata

Milana Nešiča

Beograd.

Zeleni venac 9.

Manufakturna trgovina
J. Ravnikar, Ljubljana

Kolodvorska ul. 26 (vhod skozi vežo).

Zaloga sukna, vseh vrst perhantov, hlačin, flakevin, celirjev, oksfortov, šifonov itd. itd.
po najnižjih cenah.

Premog lahko dobavlja redno
Prager Kohlenverein Ges. m. b. H. Wien II,
Taborstrasse Nr. 9.
Telefon 41022. Brzjavni: Antracit, Wien.

Iz Havre v Ameriko
samo 6 dni.

Edina najkrajša črta. Vozne listke za vse linije, vozne listke za spalne vožnje Simplon-Orient-Express (Ljubljana-Paris)

in vsa zadevna pojasnila daje

edino koncesijon. potovalna pisarna

Ivan Kraker v Ljubljani

Gospodarska (Marije Terezije) c. št. 13 (Keltzei). 3936

Jugoslovansko inženirsko podjetje

družba z omejeno zavezo

MARIBOR

Inženirska pisarna in stavbeno podjetje

Projektiranje in izvršitev visokih, betonskih in železobetonskih stavb, industrijskih in poljedelskih ter vodnih zgradb, naprav za vodne sile itd. — Presoje in nasvetovanja. — Dobav. vsega gradbenega, industrijskega in tehničnega blaga, železnine, orodja, nosilcev, betonskega železa, tračnic in materiala za ozkotirne železn., elektoteh. material, cement, gips, lepenka, t. d.

Naslov za brzjavke:

„JIP“ - MARIBOR.

Važno!

Gospod Ivan Zibelič, veleposesnik in veletrgovac v Aleksandriji — Egiptu naznanja vsem cenj. jugoslov. trgovcem, industrijalnim podjetnikom ter izvoznim in uvoznim družbam vladno, da je pripravljen dati najkulantnejše in najzanesljivejše vsakovrstne informacije in podatke osobito glede izvoza in uvoza iz Egiptom in to vsaj za toliko časa, dokler ne bodo urejena poslovanja z jugoslovanskim konzulatom odnosno trgovskimi zbornicami. Gospod Zibelič je rodom Dalmatince, goreč jugoslovanski rodoljub, kateri uživa osobito v evropskih kolonijah kot predsednik jugoslovanskih društev itd. v Aleksandriji najvišje čislanje in priznanje, kajti ta mož biva v tej tujini že nad 50 let. — Vsa tozadvena pojasnila daje tukajšnja

tvrdka

Charles Princ

trgovina z manufakturo na debelo, Turjaški trg št. 1, pisarna Židovska ulica št. 1, I. nadstropje. 7135

Fran Ravnikar

mesni tesarški mojster

Ljubljana, Linhartova ul. 25.

Telefon 415 Poštno-dekorni račun 11.426

prevzema po danih kakor lastnih načrtih zgradbo mostov, jezov, hiš, vil ter razne gospodarske in industrijske stavbe, stolpne strehe, kupole in cerkvena ostrašja, balkone, vrtnice, verande ter razna druga vrtna arhitektonična dela. — Stopnice, dekorativne stropove ter dekorativne stenske opaže, vrata, okna itd.

Za razne industrijske stavbe opozarjam zlasti na moje patentirane nosilce za vožnje prosto razpnete od 12—30 m. — Parne žage in strojne delavnice.

Priporočila se tvrdka

Jos. Petelinc,

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7

tovarniška zaloga živalnih strojev v vseh opremah za domačo rabo, za krojače, original Cylinder Singerjeve velike in male za čevljarje, posamezni deli za vse sisteme, igle, olje za stroje na drobno in debelo.

Sanatorij

Tobelbad pri Gradcu.

Vse leto odprto. Termalni vrelci. Absolutno zaveten kraj. Zaprti termalni pialvalni basini. Elektro-hidro-terapija. Dietno zdravljenje. Pojasnila daje **Sanatoriums-Leitung und Auskunftsstelle** Wien I., Lothringerstrasse 3, Fernsprecher 58385.

Prodaja automobila.

Poverjenstvo za javna dela v Ljubljani št. 4162

Klavirji na obroke in na posodo!

Najboljše planini in harmoniji: Förster Steinhilber, Hofmann.

Uglaševanje in popravila strokovajsko in cen.

Alfonz Breznik

bivši učitelj Glasb. Matice,

Ljubljana, Kongresni trg 15 (pri mnski cerkvi).

Violine, citre, harmonike.

Strune vseh vrst na debelo in drobno

Velikanska zaloga.

Božična prodaja

pri

Zwieback

Graz, Albrechts 1.

1890

Modni salon

Stuchly - Maške

Židovska ul. 3, LJUBLJANA, Dvorski trg 1.

Priporočila najnovije oblike, za dame in deklice, modernih klobukov; velour, pliš, baržunaste in iz klobučevine.

Popravila točno in cen.

žalni klobuki vedno v zalogi.

LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA V LJUBLJANI

Brzjavni naslov: Banka Ljubljana. Stritarjeva ulica številka 2. Telefonska številka 261 in 413.

Delniška glavica 50.000.000—kron. Rezervni zakladi 45.000.000—kron. Glavnica z rezervami 95.000.000—kron.

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru, Borovljah, Ptuj in Brežicah.

Izvršuje vse bančne posle najkulantnejše.

Sprejema

vloge na knjižice in tekoči račun
proti ugodnemu obrestovanju

Kupuje in prodaje vse vrste vrednostnih papirjev, valut in dovoljuje

vsakovrstne KREDITE